

СВЕТОСАВНИК

СЛОБОДНЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНОШКОЛСКЕ ОПШТИНЕ „СВ. САВА“

230 Station St., CARLTON NORTH, VIC., 3054

Петар I Карађорђевић, књижевник и цркви на Опленицу — мозаик.

Речи
које вам
ја рекох
дух су
и живот су.

ГОСПОД ИСУС ПОРУЧУЈЕ:

Небо и земља
ће проћи,
али речи моје
неће проћи.

НЕДЕЉОМ И ПРАЗНИЦИМА
У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ
СЛУЖИ СЕ СВЕТА ЛИТУРГИЈА
СА ПОЧЕТКОМ У 10. ЧАСОВА ИЗЈУТРА

ФОЛКЛОРНА ГРУПА "АВАЛА"

ВЕЖБА СРПСКЕ НАРОДНЕ ИГРЕ У НОВОМ ДОМУ
СВАКОГ ПЕТКА УВЕЧЕ СА ПОЧЕТКОМ У 7. САТИ
ПОСЛЕ ИГРАЊА ДЕЦА ИДУ У СРПСКУ ШКОЛУ

ЗА СВЕ ВЕРСКЕ ПОТРЕБЕ
ОБРАТИТЕ СЕ СВОМЕ СВЕШТЕНИКУ
О. ДРАГОМИРУ ШИПОВЦУ: 366 8390

ПОМОЗИТЕ ИЗГРАДЊУ ЦРКВЕНИХ ОБЈЕКТАТА

С В Е Т О С А В Н И К

Издање Слободне Српске
Православне Црквеношколске
пштине 'Свети Сава' - Калтон
а благословом Њ.П. Епископа
аустралијско новозеландског
МИТРОПОЛИТА ИРИНЕЈА

.....
Ислази тромесечно

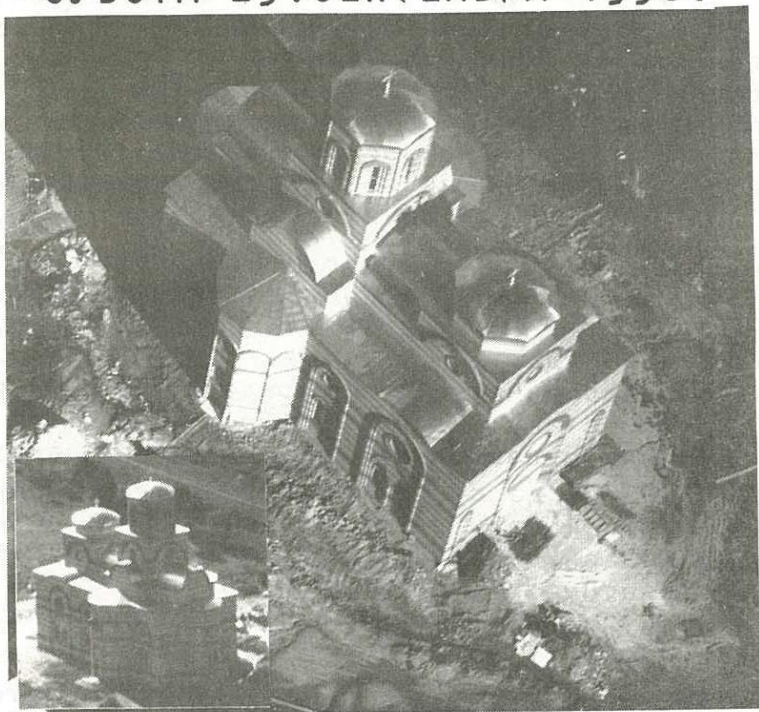
S V E T O S A V N I K

published by
The Free Serbian Orthodox Church
"St. Sava" - MELBOURNE
With the blessing of His Grace

METROPOLIT IRINEY

.....
Published Quarterly

1
ОСВЕЋЕЊЕ
МАНАСТИРСКИХ ЗВОНА
СУБОТА 29. СЕПТЕМБРА 1990.

СУБОТА 29.
ОСВЕЋЕЊЕ ЗВОНА

НЕДЕЉА 30. СЕПТЕМБРА
+2. ГОДИШЊИ ПОМЕН
ЕПИСКОПУ ПЕТРУ

То Аустралија још није доживела!

Обично у црквама постоји по једно звон, или евентуално два. Манастир Нови Каленић имао је за освећење два мања, на електрику, који су врло складно и мелодично позивали на молитву.

Сада су постављена још два, велика звона, што ће бити јединствено за цркву у Аустралији. Биће то доживљај бити на освећењу још та два звона у СУБОТУ 29. СЕПТЕМБРА 1990. после чега ће да се настави са банкетом и наступима фолклорних група из Аустралије.

Нађите времена и начина да присуствујете још једној свечаности у Слободном Српском манастиру НОВИ КАЛЕНИЋ код Канбере.

2 ПРОСЛАВА

300 ГОДИШЊИЦЕ ВЕЛИКЕ СЕОБЕ

У суботу вече 8.септембра наша црква је свечано обележила 300 година од велике сеобе Срба, као и 45.година непрестане сеобе 1945-1990. Била је то дивна манифестација "прогнаника нових" који су на достојанствен начин прославили овај јубилеј. Дошла је и драмска група из Сиднеја са фолклорном групом, па је тако била пунина атмосфере.

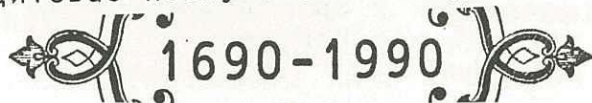
Прво је претседник ЦШО г.М.Кулинчевић поздравио присутне, зажеливши им добродошлицу, а такође захвалио гостима из Сиднеја и о.Саву, који нас је на данашњи дан удостојио посете. Потом је арх.Сава одржао поздравни говор и страдању српском и манастирском стању. Затим је о.Драгомир казао неколике речи о свим сеобама и на крају закључио:

"Хвала Богу да су се Срби почели да усправљају. Омча насиља и лажи се полако отпушта и истина на видело долази. А истина увек победи, јер је сами Бог Истина, Пут и Живот. Ко са Богом ратује никада неће битку добити, то је историја доказала, а садашњост потврђује...

И ми, данас овде сакупљени пошли смо путем Чарнојевића. Иако смо дошли у Аустралију под разним околностима, сви смо остали верни Српству и православљу. Свесни смо, као и наши претци пре 300.г. да нас вера једино може спасити, па смо подизали свете храмове, манастире и народне домове. И као што су наши стари исте градили, а истовремено се надали да ће се вратити на прадедовска огњишта, и ми тако градимо а живимо у нади да ће се мајка Србија ослободити окова.

Да ли ће и наша судбина бити иста, видећемо?"

Драмска група из Сиднеја је приказала комад "Ђакон Авакум" и комедију "Лала по први пут у Брограду", што је било бурно поздрављено од публике. Затим су одиграли сплетове игара: фолклор "Опленац" из Сиднеја и наша "Авала", а Митар Ковач одрецитовао песму ОСТАЈТЕ ОВДЕ...

О СЛАВЉЕЊУ КРСНОГ ИМЕНА

Пре неку годину срео сам нашег једног свештено-служитеља из Америке, и тако ме упита кроз разговор колико има у мојој парохији људи који ме позивају на славе или доносе славски колач у цркву ради благослова. Пожалих му се да има можда 100-150, а имамо преко 300 адреса. На то ми он рече: "Па то је изврсно! Ја у мојој парохији која има близу 1000 адреса имам десетак славара". То ме је зачудило и поразило јер сам сматрао да су у Америци бољи Срби од нас.

Шта је у ствари са толиким народом овде који не слави, или не слави како треба? Мислим да се могу у две категорије сврстати. Једни су Славу оставили, а узели рођендане, по угледу на "другове". Други славе на свој начин, као у турско доба кад није било свештеника ни црква у довољном броју. Они обично пре ручка запале свећу, преломе сами колач и наставе са јелом и пићем.

Међутим, славу овако треба прослављати, ако јесмо православни Срби:

Славски колач треба замесити са светом водицом. У цркву донети колач и кољиво, или једно, да буде Богом благословено од стране свештеника, или истога кући позвати ако је у могућности. Пре ручка или вечере упалити свећу, окадити икону, чељад и кућу, помолити се Богу и Крсној слави и онда се гостити.

Нарочито је важно да деца запазе, да Слава крсна није обична party, него првенствено слављење Бога и светитеља кога славимо, а онда и гозба.

Завршио бих ово са речима апостола Павла: Пазите се да вас ко не зароби празном филозофијом по казивању људском, а не по Христу, у коме обитава пуноћа Божанства!

о. Драгомир

СРПСКИ ПЕНЗИОНЕРИ-ГРИНЗБАРА

Брига Цркве је да у своје окриље сабира све људе и све узрасте, од детета до старца, пружајући свакоме према узрасту и његовој моћи.

Тако је у оквиру наше цркве "Св. Сава" формирано Пензионерско друштво, које се сакупља САОГ УТОРКА, код новог Дома у Гринзбари. Претседник г. Глигорије домаћински води бригу да све тече у миру и домаћинској атмосфери. Имају већ 100 чланова, али их је за рачком обично око 40.

Својом активношћу показују да их занима шта се и у другим црквама дешава, па су организовали један аутобус и отишли за Петровдан на славу у Водонгу, а претходно за Духове у Јалорн. Спремају се и у наш Каленић за освећење звона 29. септембра. А сад када сунце огреје, предстоје чести изласци.

Ако сте пензионер, прикључите им се, бићете више него задовољни!

СА СЛАВЕ КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА 29.ЈУЛА 1990.

И ове године Сестре су достојанствено прославиле своју крсну славу Огњену Марију. Већ неколико дана пре Славе, оне су ужурбано припремале храну и остало, да би домаћински дочекале и угостиле госте на достојан начин, како Србима доликује за славу.

У Недељу ујутру све је било спремно. Храна спремна, столови са посуђем намештени, а такође пред бином све постављено за Свету литургију. Служба је почела у 10 часова. Служио је о. Драгимир, а одговарали појци на челу са Пјевачима. После службе Наш свештеник је одржао пригодну беседу о дужностима и обавезама мајки према своме потомству, а онда је са Сестрама преломио Славски колач. Домаћица је била сестра Милка Лукић, а за 1991 се примила сестра Нада Докмановић.

Потом је уследио славски ручак и честитање славе од стране делегата. А све се завршило песмом, игранком и весељем. На славу је стигао и нови парох из Ст. Албанса о. Звонимир Хаџи-Јовић, који је уочи тог дана стигао из Србије.

ВИДОВДАНСКИ ГОВОР

Ево, драги моји Срби, дочекујемо овај Шесто први Видовдан расијани по бијелом свијету, далеко од своје отаџбине. Али, шта се може, кад нам је судбина таква. Надамо се у милост Божију да ће доћи време да можемо слободно ићи у мајку Србију и на своме и са својима славити овај велики национални празник.

Ја вам нећу данас говорити директно о косовским догађајима пре 601 годину, јер их ви сви добро познајете. Говорићу, како се то каже, о актуелностима садашњице у духу догађаја пре 601 годину.

Кроз петвековно ропство, са гусларских струна и из грла гуслара одјекивали су стихови Косовских и покосовских удовица:

"Иако смо изгубили царство,
душе своје губити немојмо!"

На тим стиховима је почивала етика српског православног живота. Не вишег сталежа српске цркве, него од најнижих до најдостојнијих. Била је дакле, борба за очување душа, јер царство је пропало. Пропала је држава Србија, али није српски народ, који хоће да сачува своју душу и појединачно и укупно.

Шта се подразумева по тим: "Душе своје губити немојмо"? Ви који идете у цркву и имате везу са вером, знате да то значи, просто речено: **ч у в а њ е о д г р е х а**, да не би душа била изгубљена. Или опшрније казано: поштовање Божијих заповести кроз извршавање јеванђелски начела, која је Бог објавио преко свог Јединородног Сина.

Српски народ је одржао завет Косовских удовица. Очувао је своју душу и своју праву веру. А кроз веру и народност. Сам од себе. Није имао државу ни државни апарат који ће кроз институције неговати у свом народу веру и поштење, како је чинила Србија Немањина.

Немојте мислити да и под Турцима нисмо имали изрода. Било је увек поред Бранковића, и Смиљанића и Ранковића и Стамболића. Али их се народ гадио и говорио: "Проклети били, издадоше веру за вечеру!"

Као најбуднији водичи српског народа кроз таму петвековног ропства били су манастири, гусле и гудало. Не манастири као "културни објекти од историјске вредности" како су их комунисти прекрстили, да би кроз назив омаловажили њихову вредност, него манастири са калуђерима. Манастири у које су ступали Срби жељни Божијег мира и служења Богу великоме са свим својим бићем, а истовремено служећи и поучавајући свој српски народ вечним вредностима. Због тога је народ њима са поверењем одлазио, па и дана путовао да се о великим празницима нађу код свога манастира.

Тим калуђерима у ширењу истине Светосавља, били су десна рука гуслари. Не слепи гуслари, мада и они него је свака српска кућа имала и гусле и гуслара. Свако чељаде је знало сваку песму о Косовском боју напамет. Знало је и старо и младо све јунаке и све издајнике по имену и презимену, и ко је и одакле. Знао је тадашњи српски народ, иако неписмен, молитве свакодневне, а прве су биле "Оче наш" и "Богородице Дјево". Не знати те две главне молитве било је што и Турчин бити.

Ето, укратко речено, кроз чување својих душа и српско се име очувало. И на крају се Србин изборио за своју царевину, која је требала, по својој дужности да продужи тамо где су Немањићи стали.

А да ли се то десило? Није драги моји Срби. Да се то десило ми би били у својој отаџбини. Ослободивши се од Турака у прошлом вијеку, заробио нас је грех и тако почесмо да губимо душе. Уместо да се духовно окрећемо својој славној прошлости и на њој да градимо будућност, почели смо да се стидимо свога и калемимо туђе. Мала, сиромашна кнежевина Србија шаље младиће у такозвани "просвећени запад", коју је "велики инквизитор" обезбожио, и они заблешћени спољашним сјајем Европе, почеше да презиру своје, а истовремено спремају погибију душа оним који су од својих уста одвајали да би их школовали.

Тако се преко већине европских питомаца увезла већ у прошлом веку сумња о постојању Бога, па према томе и сумња у душу и грех. Али тада још није био крај. Крај српског понижења остављен је за 20. век.

Овог века, великаши проклете им душе, без питања свог народа створише државу која више није била за Србе мајка Србија. Због те неразумности изгубисмо милон и по глава од те своје лажне браће.

Дође пре пола века и комунистичка страховлада. Побеше све потенционалне противнике, слабиће себи у службу ставише, а остало постаде сиротиња раја.

И бише Срби пола века права раја. Обезглављени и понижени. Више је вредила једна дивља звер, неголи српска глава.

Садашњи рат за Српство не воде бивши четници, ни њихова деца. Рат воде њихови унуци, који су о четницима најгоре учили, али најбоље сазнавали из само њима знаних извора. Има међу њима и партизанскијех потомака, који се сада стиде рећи чији су.

Та млада генерација тражи НАЧЕРТАНИЈЕ, да се зна шта је и докле српско, да би се једном решило национално питање. А да је било памети, могло се пре 70 година решити. Садашња омладина хоће истину на видело. Али до ње се тешко долази, јер су јој многе препреке на путу.

Као да се понавља Карађорђевог устанак. Њега су повеле избеглице, а и овај сада воде избегли Срби, који су ипак нашли уточиште у српском Београду. Сви су они осетили зулуме: било босанских Турака, албанских балиста или хрватских усташа, који су радили активно под окриљем комунизма на уништавању Срба. Они, те избеглице су пробудиле уснулу Србију, која као да није имала слуха шта се дешава ван њених, од Броза новоскројених граница. И ево, хвала Богу, дође време да сви Срби, ма где живели почињу да мисле на своје Српство и своју веру православну.

Зато, браћо моја, не клоните сад кад је најпотребније. До ове године су биле слабе прилике да се ма шта уради за добробит Отаџбине. Сад су се услови поправили и не жалите напора да помогнете.

А помоћи ћете најбоље ако будно пратите тамошње догађаје и поистоветите се са оним народом. На тај начин ћете осетити шта можете учинити.

о. Драгомир Шиповац

ПРИЛОЗИ НА СЛАВИ КСС

ПРИЛОЗИ ЗА САРМУ:

Нада Докмановић	20	Мира Кнежевић	10
Душанка Хешков	20	Младен Стакић	10
Радмила Оклобџија	20	Милица Илић	20
Драгица Оклобџија	10	Зора Шиповац	10
Јулија Богдановић	20	Софија Духон	10
Милка Поповић	20	Катарина Живковић	10
Богда Радосављевић	20	Раде Јоветић	10
Божана Сојевић	20	Јела Булатовић	10
Стефанија Гвозденовић	20	Ивана Нешић	10
Мира Јеврић	10	Милка Вигњевић	10
Вера Кљајић	10	Смиља Марјановић	20
		Достиња Шиповац	10

ПРИЛОЗИ НА ДАН СЛАВЕ

ЦШО Ст.Албанс	50	фамилија Булатовић	20
Стево Савановић	20	КСС Водонга	50
Милка Лукић (домаћица)	200	Невенка Ашковић	50
ЦШО Ђилонг	50	СИПД Његош	30
Ђуро Купрешанин	20	Фамилија Џвијетић	20
Драгић Јанковић	20	фамилија Козомара	20
ЦШО Јалорн	50	Мирјана Обрадов	20
КСС Јалорн	50	Вито Обрадов	30
Драгољуб Петровић	20	Раде Оклобџија	30
Милица Кешел	20	Гојко Лакић	20
ЦШО Водонга	50	Вито Новаковић	20
Жарко Видаковић	20	Власта Михаиловић	40
ЦШО Френкстон	50	Живомир Николић	20
фамилија Грујић	30	Дмитар Вранешевић	40
КСС Френкстон	50	Бранко Ђорђевић	50
Божо Миленковић	20	Јевтовић	20
КСС Ђилонг	50	Жарко Сретеновић	20
фамилија Мировић	20	Златко Андрејић	20
фамилија Шарчевић	20	Џвија Вукановић	20
фамилија Петковић	20	Драган Стевановић	20
фамилија Тумелија	20	Неђо Шиповац	20
фамилија Мирловић?	20	Доброслав Ђорђевић	20
фамилија Јовановић	20	Милан Божнатовић?	50
Радојка Стефановић	20	Мићо Ђеранић	10
Рада Богдановић	20	Перица	10
Ромка Чалић	10	Бранко Шљивовац	10
Роза Илић	10	Алекса Шиповац	50
Живорадка Милићевић	10	Селадовић?	10
Алексија Милановић	10	Рада Маринковић	20
КСС Ст.Албанс	50	Бранко Палавестра	30

Милан Ковачевић	20	Живко	10
Јован и М.Пјевач	20	Драги Ђорђевић	20
Драгица Оклобџија	10	Милош Дакић	15
Паја Јовановић	5	Никола и Н.Вујанић	25
Свето Вићентијевић	20	Раде Вујић	20
Глигорије Хешков	20	Марко Докмановић	20
Радмила Милекић	20	Ружа Обрадов	10
фамилија Рупар	50	Даница Лакић	10
Јово Бараћ	40	фамилија Гавриловић	20
Војо и С.Драгичевић	40	Роза Ђукић	10
фамилија Станишић	20	Ивана Нешић	50
Мара Павловић	50	Мишо Видачић	20
Вера Кљајић	30	Јагода Ковачевић	10
Светислав Андрејић	50	Зоран	10
УБ"Дража Михаиловић"	30	Богдановић	20
Драган Триван	20	Милић Булатовић	10
Српска Н.Одбрана	50	Милица Миленковић	10
фамилија Бошњак	20	Зоран Радосављевић	10
СФ Клуб "Србија"	50	Реза Плавшак	10
Јован Шамановић	20	Исо Карлеуша	20
Милка Поповић	40	Петровић	10
Веселин Савић	10	Ђорђе Ерић	20
Драга Радовановић	10	Крстић	20
Милоје Софранић	20	Драгољуб Гвозденовић	10
Бранко и Н.Бугарски	20	Душан Јоветић	50
Милан Кнежевић	20	Бранко Пјевач	20
Станко Карић	20	Милан Буквић	20
Бранко Јевтовић	20	Симовић	20
Недељковић	10	Стевановић	20
Јованка Божић	10	Лазар Јузбашић	20
Мирко Томашевић	20	Радомир Добрић	40
Душан Јоцић	10	Мила Илић	30
Петар Крчевинац	15	Душан и В.Косановић	20
Бојка Царчевић	5	Мица и Д.Милојевић	20
Бошко Ђорђевић	20	Радосав Ђорђевић	20
Дана Станковић	10	Рада	20
Милош Петровић	20	фамилија М.Кујовић	50
Воја Милошевић	50	Мишо Вићентић	5
Јела Јаврчећ	20	Милица Илић	20
Нешић	10	Александра Јакшић	20
Марко Бањанин	20	Мића Кулинчевић	10
фамилија Докмановић	20	Лазар Марјановић	20
Марија Миленковић	10	Павле Јевтовић	20
Драгољуб Цветковић	20	Богдан и Ј.Роквић	10
Стакић	20	Свето (Тесла)	20

ИСТИНА О СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ У КОМУНИСТИЧКОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

Архимандрит др Јустин Поповић

Оригинална публикација је
Манастира Ћелија близу Ваљева.

Штампарија Београд 1990.

МЕМОРАНДУМ Оца Јустина

Протеран са Универзитета 1945. хапшен, саслушаван и опет прогањан о. Јустин је 48. г. дошао у мали брдски манастир Ћелије, где је даље живео као (не)слободни заточеник комунистичког режима.

Као никоме у СПЦркви, њему је верујући Српски народ долазио и казивао своје јаде због свеопште неслободе, прогона вере и славе, душе и Цркве-свега што је српско и православно, светосавско и светокосовско.

Немоћан да учини нешто више, неслушан ни од српских Патријараха и Владика (од којих су неки, због везе с њим, били прогоњени), о.Јустин је своје и народне муке под комунистичким игом преливао у јеремијевски плач и молитвене вапаје Христу Распетоме.

За сваку смелију реч или проповед, за сваки текст или књигу богословску, што би се појавила у иностранству, или за посету из иностранства, одвођен је у ваљевску и београдску Удбу, саслушаван и "преубеђиван", па конфиниран у Ћелије, без права изласка месецима. И тако годинама. Ћелијским сестрама и посетиоцима прећено је на свима нам познате начине.

Као "скривена савест Српске Цркве", како га је назвао грчки академик Кармирис, није могао а да не напише један овакав мартирски текст: сведочење о истини СПЦркве под комунизмом Јосипа Броза и "богова и богића, идола и идолчића" око њега: Ранковића, Пенезића, Бакарића, Кардеља, Фадиља Хоџе...и разних Јуда.

Текст је настао јануара 60, спремљен за објављивање -самиздатом у земљи, штампањем у иностранству. Показан је и неким од Владика и - климање главом, одмахивање, увлачење у себе, из "страха од горега"...

Сам Јустин је увек био спреман на мучеништво. Али, знао је: Црква није само он. И неће страдати само он. Прогони би захватили најпре Ћелијско сестринство, па све који су му долазили, и који су говорили о својим страдањима за веру (имена им, зато, не спомиње у Меморандуму).

Променио је светом пре Брозове смрти. Текст је остао за објављивање.

Ј. А. Јевтић

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА У КОМУНИСТИЧКОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

По први пут у својој историји Српска Православна Црква се налази под политичком влашћу начелних безбожника, начелних богобораца, начелних противника вере уопште, а посебно Хришћанства као таквог. И ето пуних петнаест година безбожнички комунистички режим плански и систематски води рат на разне начине против Српске православне Цркве. Са крајњим идеолошким циљем: да је потпуно уништи. Сведочанства су о томе многобројна, чињенична и очигледна. И увек језиво потресна. Чињенице су најдостовернији сведоци, за све који имају очи и хоће да виде, и за све који имају уши и хоће да чују. А тих чењеница - сведока је безброј. Доста је указати на неке од тог "легиона" чињеница, да се одмах осети и види, какво је небо и поднебље, каква земља и подземље за Српску Православну Цркву под комунистичком богоборачком влашћу.

ЕВО НЕКОЛИКО ТИХ ЧЕЊЕНИЦА - СВЕДОКА

1) ШКОЛА. Од најниже до највише: систематско обезбожење ученика. То је у сржи школства (под комунизмом). Посредно и непосредно води се плански рат против Христа и Цркве. Програмом прописано и законом озакоњено богоборачко и христоворачко безбоштво. Диктатура безбожништва је у пуном залету, разрађена и смишљена. При томе сва средства допуштена, сва у пуној употреби за достигнуће циља. Поворке и поворке гнусних измишљотина и лажи о Господу Христу, све у одори "научности". Какво језиво гоњење Христа из душа дечице и омладине! Какви прогони свих знакова и ознака вере: крстића, иконица, одлажења у цркву, причешћивања, поста! каква ругања, исмевања, погрде о Цркви, о свештенству, о вери! какво кажњавање дечице због декламовања о Светом Сави у цркви! каква хајка на све што је Христово, еванђелско, светосавско! Једном речју: диктатура безбожништва влада школом.

2) ПРОСВЕТА од врха до дна, сва је не само без Христа него обавезно и против Христа, против Бога, против Цркве. Обезбожити просвету, то је циљ свеколике просветне делатности комунистичке. И на томе свим

средствима ради диктатура безбожништва. Особито путем јавних предавања и штампе. Основни догмати комунистичко-безбожничке просвете јесте вулгарна парола: "Вера је опијум за народ", отров за народ! Зато се борити без предаха са сваком вером, нарочито са хришћанском, пошто је њеним опијумом највише људи опијено.

3) ВОЈСКА. И ту је главни предмет: борба против Бога, вере, Цркве. Диктатура безбожништва упорно ради на томе: да сваког војника преваспита у ратника против Бога, против Господа Христа. Ту су и средства сировија и суровија. Не може бити ни речи о правима војника-хришћанина: да похађају цркву, да се причешћују, да посте, да славе, да имају Свето Писмо, крстић, побожне књиге, иконице, или коју другу ознаку вере своје хришћанске.

4) ПРОСВЕТНИ РАДНИЦИ. Били у партији или не, свима је забрањено манифестовати своју веру: они не смеју одлазити у цркву; не смеју се причешћивати, не смеју славити Славу; не смеју празновати празнике; не смеју крштавати децу; не смеју се венчавати у цркви; не смеју бити кумови; не смеју улазити у цркву приликом опела својих сродника, пријатеља; не смеју присуствовати на парастосу у цркви. Једном речју: лишени су свих права која као хришћани морају имати. Диктатура безбожништва ту нема очију.

5) ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ. И њима, скоро свима, онемогућује се држати се своје вере. Ту се употребљавају тајне и јавне претње, казне непријатности, притисци, застрашивања, а каткад премештај, па и отпуштање из службе.

6) УОПШТЕ ГРАЂАНИ ОВЕ ЗЕМЉЕ. Христорачка диктатура безбожништва мрко гледа и на оне грађане који, иако нису "у радном односу" са државом, но манифестују своја верска осећања и убеђења. Као средство борбе ту се највише употребљава: задиркивање, исмевање, потсмевање, па и претње, ако дотична личност има кога из куће "у радном односу" са државом.

7) ДРЖАВНА ВЕРА. Када се све ове чињенице саберу у један збир, онда тај збир, ма с које стране посматран, сваку нормалну људску памет наводи неминовно на овакав закључак: у комунистичкој Југославији безбожништво је уствари државна вера, коју диктатура безбожништва на све могуће начине намеће грађанима ове земље.

8) РЕНЕСАНС НЕЗНАБОЖАЧКОГ ИДОЛОПОКЛОНСТВА. Измишљено је ново врховно божанство, нови

врховни идол: држава (комунистичка). Диктатура безбожништва захтева да се томе идолу принесе на жртву све: и савест, и вера, и памент, и тело, и све видљиво и невидљиво. Нови врховни идол, нови врховни бог, нови Зевс окружен је новим боговима, новим идолима. То су: позитивистичка "наука", материјалистичка философија, комунистичка етика, ан-архистичка естетика, "соцреалистичка" књижевност, и...остали са њима. Тим новим идолима има се клањати сваки, и приносити им на жртву себе и све своје. Шта је то? - Повампирено идоло-поклонство, повампирено незнабожачко многобоштво, повампирени фетишизам. Уместо једног и јединог истинитог Бога и Господа Исуса Христа-пуно је самозваних богова и богчића, идола и идолчића. Труде се да буду безбожници, а уствари су многобошци, идолопоклоници. Непрестано се измишљају нови идоли, проглашавају за богове, и уносе у нови пантеон уз бучни ритуалистички церемонијал. А диктатура безбожништва труди се на све могуће начине да свакога наговори или намора да се поклони новим боговима и принесе им жртву, да подржава "култ личности". Кроз све то збива се ово: повампирење незнабожачко-многобожачког живота: повампирење незнабожачког начина мишљења, незнабожачког начина схватања, незнабожачког начина делања, незнабожачког начина живљења. И тако сам живот тече: "у богомрским незнабоштвима.(1Петр. 4,3).

ПОСТЕПЕНО ЛИКВИДИРАЊЕ ЦРКВЕ

Све у свему: крајњи циљ, специјална диктатуре безбожништва јесте потпуна ликвидација Цркве. И на томе се ради плански, систематски: постепено се разара Црква изнутра и споља, идеолошки и организационо; употребљавају се сва средства: знана и незнана, јавна и тајна, префињена и грубијанска, салонска и тиранска, цинична и фарисејска, диоклецијановска и пилатовска, нероновска и јудинска. И све је то вешто измешано, али уствари отров до отрова, само у сахаринским обландима. Диктатура безбожништва кроз све то лишава Цркву њених основних права. И сваки се хришћанин у чуду пита: Јесмо ли ми православни хришћани пуноправни грађани ове земље? Уставом је "зајамчена слобода савести и вере". исто тако и Законом о правном положају верских заједница; а где је та слобода за нас православне? Слобода је дати могућност да се права остваре. Без тога, слобода је скаска, слобода

је бајка, слобода је сува апстракција и злочиначка утопија.

1) ЦРКВЕНА ПРОСВЕТА. У самој ствари: црквена просвета не постоји, јер је готово потпуно онемогућена од диктатуре безбожништва. Против Цркве и вере пишу се одвратне, увек памфлетске, блувотине и бестидне измишљотине, али се Цркви не допушта да се брани ни путем штампе, ни путем јавних предавања, ни путем слободне дискусије. Па, авај! ни са црквене проповедаонице! Нападају нас са свих страна, али нам не дају да се бранимо. Браниш ли се, одмах си политички "непријатељ" државе, народа, слободе, братства, јединства... У погледу штампања црквених књига, враћени смо у Средњи век, у доба пре појаве штампарије. Што нам треба-преписујемо. Црквена пак књижевност у ширем смислу не постоји. Цензура је ту непоштедна. Допусти се по нешто најобичније и најелементарније; и то са пропагандним циљем: да се не би рекло, да је црквена књижевност потпуно забрањена.

2) БОГОСЛОВИЈЕ. Постоје само две. Једва животаре. У многама просјачке школе. Ученици њихови лишени су свих права, која поседују ученици свих осталих школа, од најнижих до највиших. На богослове се у војсци врше сваковрсни притисци, недостојна приморавања, недолична злостављања, да би их одвратили од ступања у свештенички чин.

3) БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ - "Плач, нарицање и јаук". Ту је диктатура безбожништва безочно наметнула свој вето при избору наставника, ма да је Уставом Црква одвојена од Државе. Зато има тамо "наших" и "ваших". Ко су "наши" а ко "ваши"? То ваљда знају: онај на врху црквене осматрачнице, и они са куле богоборачке диктатуре.

4) ВЕРСКА НАСТАВА. "Верска настава (катихизација) у црквама, храмовима односно у другим просторијама које су за то одређене, слободна је"-тако гласи план 4 Закона о правном положају верских заједница. Тако гласи за пропагандни извоз у иностранство, док уствари верска настава је онемогућена широм наше земље од стране христоворачке диктатуре безбожништва. Употребљавају се сва средства застрашивања и родитеља и бака, да бацају не похађају верску наставу.

5) ЦРКВЕНИ ХОРОВИ - где су? А било их је пре рата у целој земљи. Све је то диктатура безбожништва растурила на разне начине. Сада их нешто има у Београду, ради странаца највише. И још по неки

хорчић, можда, у којој вароши у унутрашњости.

6) МАНАСТИРИ - вековни чувари Српскога народа, свете осматрачнице српске савести, живе светиње народне вере, неоспориве тапије Српске земље. Шта је са њима? Диктатура безбожничка их постепено претвара у "културне споменике" и у музеје мртвих старина. А то значи: претвара их у мртвачнице, у гробнице. "Културни споменици?" - надгробни споменици. Какав цинизам, при још живом Српском народу, при још живој српској православној вери и Цркви! Да се разумемо: за православне Србе, манастири су живи храмови Живоме Богу, свети домови молитве, свети сузарници наши, свете ризнице молитава и уздаха и вапаја и кликтања наших кроз векове и векове. А када диктатура безбожничка те свете домове молитве претвара у музеје, она их претвара у разбојничке пећине. Јер дом молитве, лишен молитве, постаје пећина разбојничка, по речима Свеистинога (Мт. 21, 13). О, каква трагедија Српског народа: улазиш у свете Сопоћане и плаћаш четрдесет динара, музејску улазницу! Јер Сопоћани су већ музеј; и тамо нема светих богослужења. Но авај! авај! авај! и још безброј пута: авај! улазиш у свету лавру Студеницу, и плаћаш музејску улазницу! - "Ој, кукавно Српство угашено!"

Монасима се све више и више онемогућава опстанак по манастирима. Порезе су баснословне. Манастирске ћаке-послушнике диктатура безбожничка извлачи из манастира на разне начине: обећањима, претњама, одвођењем у друге школе, на занате, притиском на родитеље.

7) СВЕШТЕНИЧКО УДРУЖЕЊЕ. Просто напросто: агентура Удбе. Скупове, ручкове, путовања, банкете, странствовања плаћа диктатура безбожништва. И лист Удружења "Весник" такође. Сто насто од учлањених свештеника ступило у Удружење под притиском Удбе, осим клике плаћеника на челу: свештеника комуниста. Ово Удружење је скроз наскроз противдогматско и противканонско, противеванђелско и противцрквено: наказа, апокалиптичко чудовиште прерушено у "социјалног" анђела. А његов лист "Весник" није друго до "еванђеље" маскираног Сатане; чаша отрова, преливена танком павлаком лажнога меда. - Ово Удружење и по бићу и по делатности не припада Цркви, јер самим својим постајањем ради против Цркве, срамоти Цркву и разорава Цркву. Уколико ово Удружење самозвано дела у име Цркве, оно то чини само као комунистички тројански коњ у Цркви.

8) СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ СВЕШТЕНИКА. - То је наркоза коју оператори безбожничке диктатуре с предумишљајем дају пацијенту, да би му обезосећајили и савест и душу, док га операциони нож безбожништва и црквоборства не умори. Под наркозом "социјалног осигурања" лакше ће се, безболно ће се извршити операција на жртви, осуђеној на смрт од стране оператора. Социјално осигурање - сладуњава, но предсмртна инјекција тајног отрова, која се даје жртви, осуђеној на смрт од стране диктатуре безбожништва. И још: наркоза - да жртва не би била свесна своје погибљи под компликованом операционом инструментацијом вештих хирурга безбожја.

9) ИЗБОР ПАТРИЈАРХА. Диктатура безбожништва је до сада бирала два патријарха...И тако цинично погазила света права Цркве, а преко њих и свете догмате.

10) "МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА". - Овако катастрофално неправославним и судбоносно кобним решењем питања Македонске православне цркве - Свети Сава је поново спаљен. А са тим: спаљени и сви свети догмати, и сви свети канони Православне Цркве Христове. Зато такозвана Македонска православна црква - у самом њеном поступку је њен нестанак...

11) РАСКОЛ У СРПСКОЈ ЦРКВИ*. - Смрт и пакао иду за овим Расколом, и халапљиво прождиру српске душе. О, да гозбе демонске, гозбе антихристове! по први пут приређене у хиљадугодишњој историји Српског народа. Приредили је комунистички богоборци са својим сарадницима, цинично погазивши свете догмате и свете каноне Православне Цркве. О, греха, који се, по светим речима Светог Златоуста, ни мученичком крвљу опрати не може! Кроз овај Раскол натуткане су на Српски народ све апокалиптичке христоворске звери. "Поцрне сунце и небо" над кукавним народом Српским. О, да невиђеног покоља српских душа, нарочито у Америци где се због овог Раскола Срби: и свађају, и бију, а често и крв поливају.

*) Ово неколико речи о Расколу додато 1964. год.

ГОЊЕЊЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Ако ове чињенице, и безброј других око њих и иза њих, саберете у питање: шта је то? Одговор може бити један, само један: То је гоњење Цркве, каквог није било од дана Светих Апостола до данас. Уствари, то је непрекидан петнаестогодишњи рат против Српске Православне Цркве, који се води свима средствима на свима попрштима живота, води и отворено и тајно, и подмукло и јавно. Циљ тог рата је антихришћански и антихристовски: уништење Цркве. То је очигледно и за слепце, само ако су непристрасни.

Потпуно истребити Хришћанство - био је циљ Диоклецијановог гоњења, најсвирепијег и најорганизованијег у првим вековима Хришћанства. То је циљ и христорачког комунизма у нас. У сваком комунисту се таји по један Диоклецијан, каткад и Нерон. Невидљиви, но свудаприсутни Диоклецијан је ту, око тебе, близу тебе, прикривен, притајен. Отуда у нас - робовање страху: страхом претварати људе у безвољне робове, и авај! у безвољне роботе, који не смеју да знају за Бога, нити да служе Богу. Колико мудрости и човекољубља у Повељи Уједињених нација, која тражи за људе "слободу од страха".

Из страха од христорачког многи се у нас кришом крштавају, и венчавају, и причешћују, и славе, и остале свете тајне своје вере кришом обављају, као у време Декија и Диоклецијана. Многи кришом одлазе у далеке цркве, као некада у катакомбе. Да, да, наше катакомбно доба у двадесетом веку, веку атомске културе и прашумске етике!

За ових петнаест година диктатуре безбожништва извршен је највећи покољ српских душа од како је Српски народ закорачио у историју. Школа - кланица српских душа; војска - кланица српских душа; свако надлештво - кланица српских душа; свака општина - исто; сва земља широм - огромна кланица српских душа. Да, огромна кланица: јер се безобзирно убијају и газе све светиње српске православне душе, и уништавају све вредности њене. И тај покољ, из дана у дан је све јачи, све безобзирнији, све језивији...Цела земља је претворена у страшни диоклецијановски амфитеатар, на коме се немилосрдно гоне и прогоне, муче и убијају душе због вере православне. Забрањује се православним људима да се крштавају, да се венчавају, да се причешћују, да цркву похађају - зар то није покољ душа? Забрањује се Србину Славу

славити - зар то није диоклецијановско мучилиште за душе српске? Забрањују се литије, забрањује се обнављање храмова - зар то није покољ душа? Од око 300 храмова, порушених за време рата у бившој "Независној држави Хрватској", обновљено је само неколико, и то на једвите јаде добијено одобрење од богоборачких власти. А шта је са толиким храмовима на Косову и Метохији и у Црној Гори? О, да потресно језива покоља православних душа на Косову и у постојбини Владике Његоша!

Ниједан службеник не сме слободно да манифестује, да изрази своја верска осећања и убеђења. Јер због тога - служба је увек у опасности. Шта је то? Диоклецијан из оног света препушта првенство у гоњењу хришћана данашњим безбожницима комунистима. Гле, чим осуђеник прекорачи праг робијашнице, аутоматски губи сва своја хришћанска права, као да је престао бити људско биће: он се не може ни причестити, ни исповедити, ни постити, ни, ако умре, опојати. Шта је то, шта, шта, шта, ако не беспримерни покољ српских душа?

За православног Србина под диктатуром безбожничтва комунистичког, сви су дани претворени у Велики Петак: јер се врши стално ругање Христу, стално исмевање, плување, распињање Христа. То смишљено и плански чини сваки Христоборац и Христоубица. А за њима каскају извесне Христоиздајнице и Христоубице у мантијама: Јуде. И сарађују им! На чему? - На плувању Христа, на мучењу Христа, на распињању Христа, на убијању, на стављању трнових, безброј трнових венаца, на ту предивну Божанску Главу, која више вреди него сви светови скупа, него све васионе скупа, све, све, све, и оне видљиве и оне невидљиве!

Ужарена Вавилонска пећ - ето то је безбожнички комунистички режим за Српску Православну Цркву. У овој новој Вавилонској пећи неће изгорети једино људи јаке вере, светосавске вере. Данонаћно ходимо посред огња. Што смо јоште живи - дело је милости Божје и силе Божје. А око нас вихори озакоњена у безбожничкој просвети најгнуснија лаж земаљског света: "Христос је мит", "Христос није постојао", "Христос је обмана". - То је просветни програм. И зар то признати, и зар са тим сарађивати, и смртати себе хришћанином? Не! Ево ми изјављујемо и објављујемо: То је најбеднија и најбестиднија и најгаднија хула, коју су људска уста могла изрећи против најсавршенијег и најчаробнијег и најчовекољубивијег Бића Људског под небом, које је

корачало овом краставом звездом што се земља зове. И ми свим срцем, свом душом, свим умом, свом снагом стојимо уз Њега, за Њега, и иза Њега, по цену свих смрти које на нас могу натуткати сви богоборци и Христорборци овога света, а не само они земље наше.

Диктатура Христорборачких безбожника и Христоиздајничких Јуда - ето наше тужне, наше мученичке стварности и мученичког живота. Диктатура Јуде! Има ли ишта одвратније од тога за Цркву Христову, и за човека Хришћанина?...

Најелементарнија и најрудиментарнија логика показује и доказује: да је потпуно нелогична и противлогична сарадња између отворених безбожника, заклетих Христорбораца и Православне Цркве Христове. Оне који хоће такву сарадњу, или раде на њој, или *-horribile dictum* и приморавају на њу, питамо заједно са Светим Апостолом: "Какву заједницу има правда с безаконом? какву везу има светлост са тамом? Како се слаже Христос с Велијаром?" (2Кор. 6,14-15). Не чујете ли Христоносног Апостола који грми: "Ако ми, или анђео с неба, јави вам Еванђеље другчије него што вам јависмо, проклет да буде!" (Гал. 1,8). Зар сте под тутњавом диктатуре безбожништва потпуно оглувели за Христову божанску истину и заповест: *"Не можете служити Богу и мамону"* (Мт.6,24).

Ви стављате примедбу: Али Устав постоји, Закон, о правном положају верских заједница постоји, и њиме се "зајамчује слобода савести и слобода вероисповести". - Да зајамчује се, али се не остварује. Све напред поменуте чињенице показују и сведоче да то јемчење има декларативни, пропагандни, извознички карактер: за наивне и лаковерне људе с оне стране наше гвоздене завесе.

НЕ САРАДЊА - НЕГО КОЕГЗИСТЕНЦИЈА

"Богу Божије - цару царев". То је еванђелска коегзистенција Цркве и државе, одређена и прописана самим безгрешним свезнајућим Господом и Спаситељем Христом (Мт.22, 21). Зато за Цркву неизменљиво и вечно обавезна.

Цару: харач, новац, на њему лик царев. А Богу? - и душу и тело: јер на души и у души лик Божји, и на телу и у телу преко душе, јер оно живи боголиком душом и носилац је боголике душе. Зато и једно и друго припадају Богу = вечности, вечном животу = Вечној Истини, Вечној Правди, Вечном Разуму, Вечном

Смислу. Стога се Божје не сме жртвовати ради царевог. Првенство и ту увек припада Богу.

У Богочовеку и Његовом делу и телу - Цркви: Бог увек на првом месту, а човек на другом; увек се све решава Богом, а не човеком. То је Васељенске Цркве и свевредност и свемерило. Зато се сваком проблему приступа: "са страхом Божјим, вером и љубављу". Црква је Богочовечански организам, па онда организација. Она - тело Богочовека: зато се у њој све мора прво гледати и видети и мерити Богом, па човеком, и онда: човеком из Богочовека. Никада само човеком, никада "по човеку". Стога: увек, увек, увек: *"Богу се треба већма покоравати него човеку, него људима"*. Када је то у питању, онда се и првоврховном апостолу Петру - *"у очи противстаје"*. Ту је у вечно неизменљивој важности богонадахнуто апостолско начело и метод делања Цркве: *"Нађе за добро Дух Свети и ми"* (Д.Ап.15,28): прво Дух Свети па ми: ми иза Духа Светог и у Духу Светом и са Духом Светим.

"Богу Божије - цару царево" - то је еванђелски принцип коегзистенције између Цркве и државе. Не сарадње, већ коегзистенције = сапостојања. Не сарадње, поготову када "цар" потиरे све што је Божије, и неће ништа што је Божије, и хоће да уништи све што је Божије. Ту нема најосновнијих услова за сарадњу. Или сапостојање равноправних установа, и људских бића у њима, или страдање Цркве од гонитиља, од мучитеља, од насилника, који одричу и гоне Бога и што је Божје а диктатуром намећу анти-Бога и анти - Божије. Црква и држава: одвојена једна од друге: свака за себе, и у себи и по себи. Не мешати се у унутрашње ствари Цркве, не дирати њене вечне и свете еванђелске дужности и права. Јасно је: Црква мора у сваком режиму, па и у безбожничком, наћи свој *modus vivendi*; али увек у духу и границама еванђелског принципа коегзистенције: *"Богу Божије цару царево"*. И још, под врховном контролом Свееванђеља: *"Богу се већма покоравати него људима"*. Ако тога нема, онда Цркви као једини еванђелски *modus vivendi* остаје: страдати за Господа Христа, трпети, злоупатити се, и тако се борити за основна права вере и душе.

Наши комунисти *urbi et orbi* проповедају и залажу се за коегзистенцију разних идеологија, разних идеолошких система и режима. Ево им најнепосредније прилике да то стварно покажу и на нашем тлу. Не теориски, не апстрактно, не пропагандно, не извозно. Но ви, уместо коегзистенције тражите, и намећете Цркви

сарадњу. А то значи: тражите и приморавате да вас већма слушамо него Бога, и - страшно је и рећи! - да ради вас радимо против Бога, против Господа Христа! На то ваше тражење и приморавање ево неизменљивог и вечног одговора Цркве кроз уста богоносног Апостола: *"Судите је ли право пред Богом да вас већма слушамо неголи Бога"* (Д.Ап.4,19). Увек заувек ми исповедамо и проповедамо: *"Богу се треба већма покоравати неголи људима"* (Д.Ап. 5,29).

Не буде ли такве коегзистенције на нашем југословенском тлу за Српску Православну Цркву, онда све приче наших комуниста о коегзистенцији на међдржавном и међуконтиненталном плану остају: гола апстракција, мртва схема, извознички мит: сиренски заводљива рекалма, пропагандна басна, бајка из комунистичке Хиљаду и једне ноћи.

КОЗМИЧКА ЛАЖ

Сва су српска срца у Земаљској и Небеској Србији од бола и ужаса зајецала - и стално јецају; и сва су српска лица од стида и срама поцрвенила - и стално црвене, када је са Српске земље лансирана - и још се увек лансира - козмичка лаж: да је Српска Православна Црква у комунистичкој Југославији слободна, и да су њени односи са државом добри, бољи, па и најбољи. Ту козмичку лаж лансирали су широм земаљског и небеског света комунисти и њихови измећари, и све бучније и бучније, све бестидније и бестидније, све безобзирније и безобзирније, непрестано лансирају ту лаж и Истоку и Западу, и Северу и Југу, и земљи, и небу, као да се сав Јуда уселио у њих.

А чењенице, из сваког квадратног метра и сантиметра широм наше земље, просто ричу и урличу против ове јудинске безочне и бестидне козмичке лажи. И објављују тужну и ридајно болну истину за све који имају уши да чују: да је Српска Православна Црква стално на диоклецијановском мучилишту диктатуре комунистичког безбожништва.

+++

ЗНАМ, ЗНАМ, ЗНАМ:

Од овога часа (кад се ово објави) за мене су широм Југославије отворене све тамнице, све робијашнице, сви логори смрти. Али пре но што кренем ка њима ја

метанишући молим наше богоборце и Христорборце: У алхемичарској лабораторији своје црквоборачке диктатуре умножите ме у хиљаде и пошаљите по једног у сваку вашу робијашницу - на вечиту робију, у сваку вашу тамницу - на вечито тамновање, у сваки ваш логор смрти - на вечито умирање. И ја ћу с радошћу по хиљаду пута на дан умирати у њима за незаменљивог Господа и Бога мог Исуса Христа: Јединог истинитог Бога и јединог истинитог Човека у свима световима, у којима се креће људска мисао и кружи људско осећање. Хвала чудесном и чудотворном Господу моме Сладчајшем: ничега се не бојим, јер стојим у слободи којом ме Христос ослободи; у слободи од страха, у слободи од смрти, у слободи од пакла, у слободи од ђавола. Свега се тога не бојим: ни страха, ни пакла, ни ђавола - све је то мртво пред Господом мојим, за Кога живим и за Кога свом душом, свим срцем, свим биће стојим.*

ДОДАТО АВГУСТА 1969:

Све напред речено у пуној је важности, у пуној свеважности, и данас, после двадесет и пет година комунистичке владавине Југославијом. Стравични покољ српских душа и надаље се плански врши. Свуда широм земље лешеве српских душа. О, колико је већ некрштених студената на универзитетима! колико некрштених ученика по осталим школама! колико некрштених радника по предузећима, по пољима, по горама, по селима, и по градовима, некада свете, светосавске Србије! У самој ствари Српска Православна Црква је сатерана у страшилне катакомбе...

У хиљадугодишњој историји Српске Православне Цркве није никада било теже стање него што је данас; као да је болесник на самртничком одру, у агонијском ропцу. Треба га одмах најхитније лечити. А лекар - свелекар постоји; лек - свелек постоји. То је богочовечански пут Светих Апостола и Светих Отаца; за њима и са њима и светих Српских Богоугодника, са Светим Савом на челу. Без овог лека - свелека, сви остали лекови су беспомоћни фластери. Јер лакејско служење богоборачкој, христорборачкој, цркворушитељској диктатури злочиначке утопије - комунизма, води у сигурну смрт, и то у вечну смрт, иза које нема васкрсења.

Архим. др Јустин Поповић

*Молим сву браћу хришћане: Не веровати никаквој другој изјави мојој, која би била супротна овој.

ГЛАС ЦРКВЕ
Видовдан 1990

„Овако вели Господ: Да је проклет човек који се узда у човека“. (Јер. 17,5)
„А ми се надасмо да је он тај који ће избавити Израиља“ (Лк. 24, 21).

Српска држава и српски народ је подељен некаквим чудним републикама и још чуднијим покрајинама, по неким кабинетским границама. Из српског народног организма истргнути су и створени нови бољшевичкоинтерновски народи: Црногорци, Македонци, Горанци, Муслимани, „Југословени“...

Прзи пут у осмовековној историји подељена је и Српска црква, што нам уз све остало, посебно тешко пада, јер је она одувек била стожер око кога се окупљао целокупан национ. Два раскола, амерички и македонски, уз сталешко прорежимско „свештеничко удружење“, које је било, по речима једног великог духовника нашег времена „тројански коњ у Цркви“ оставиће засигурно трагичне, несагледиве последице на црквеном организму, без обзира како се све то на крају завршило.

Подељен подцењен, завањен, обесправљен, економски осиромашен, посвањан са суседима, оклеветан и прокажен у свету због тврдокорног необољшевизма, нашао се данас српски народ поново на почетку. Можда је боље признати – он се сада налази на беспућу.

Када се почео рушити комунистички и бољшевички систем на Истоку, од Урала до Берлинског зида, и од Балтика до Црног мора, веровали смо да смо на добром почетку, поготову што је српски народ, опоменут Косовом и Лазаревим заветом, први указао на све промашаје и обмане комунистичке идеје.

У том духу, и у тој нади, славили смо прошле године шестстоти Видовдан. Веровали смо да ће он бити нова прекретница у историји овог народа.

Предложили смо тада новом политичком вођству Србије, на челу са господином Слободаном Милошевићем, „да наступи са програмом стварања демократске, правне, европске државе, и да Цркви поврати улогу која јој је неправедно и насилно одузета... јер нема јаке државе без јаке Цркве“.

Захтевали смо: равнорправност свих грађана, па и верника у свакодневном и јавном животу, укидање обавезног марксистичког образовања и увођење факултативне (необавезне) верске наставе у школама, духовно старање Цркве о свим својим члановима, слободу штампе и слободу других средстава јавног информисања као и наступ Цркве у њима, слободу градње нових храмова и пратећих објеката, као и обнову порушених цркава за време и после рата. Свакако све то уз помоћ и подршку државе.

Тражили смо повраћај целокупне имовине Српске цркве, неправично и незаконито одузете после рата. Тражили смо да се хришћанској култури отворе сва врата у свим областима и на свим пољима људског живота и делатности. У том циљу захтевали смо и јавно слављење Светог Саве у школама као и празновање највећих хришћанских и националних празника: Васкрса, Божића, дана крсне славе, Видовдана... уз обавезне нерадне дане. Залагали смо се за очување постојећих, оживљавање заборављених, насилно укинутих традиција нашег народа.

Шта се може рећи после годину дана?

Нажалост, потпуно је то јасно, сва наша велика надања и хтења су изневерена. Очигледно је једно – владајући српски комунисти, зарад власти, фотеља и привилегованог положаја у овом друштву не желе стварне, истинске промене. Остварује се пак оно чега смо се бојали. А то је некаква дозирана, козметичка, друштвено-привредна реформа; корак по корак уз кашичицу по кашичицу демократије, тек толико да се зава-ра и обмане домаћа и светска јавност.

Председник српске државе господин Милошевић је – сада то можемо са сигурношћу тврдити највеће разочарење и највећа заблуда српског народа. Он је у овом времену, кад су нам јединство и народна слога тако потребни, узрочник најдрастичније поделе и поларизације српског националог бића у новијој историји.

Како и због чега је то тако?!?

Својом појавом, почетним еланом и одлучношћу, елоквентношћу и одмереношћу, он је заиста доста обећавао. Српски народ је после 45 година слугерањске послушности својих челника Јосипу Броз, видео у Слободану Милошевићу личност која је проговорила у његово име и у име његових интереса. Чинило се тада, да ће огромна народна енергија испољена на зборовима и скуповима људи широм земље бити правилно усмерена и каналисана ка јачању демократије и правне државе. Ретко је ко био спреман да поверује да ће се такозвана „антибиократска револуција“ изродити у неку врсту сталног ванредног стања у Србији, из којег су владајући комунисти добили и ванредна овлашћења за регенерисање трулог и пропалог национал-бољшевичког система. Милошевић се управо ставио на чело и у службу тога система који у име некакве сталне опасности по Србију, брани Србију од надлазећих демократских промена у Европи и у свету. Исфорсирани превремени избори, на које народ сигурно не би изашао, да господин Милошевић није свесно пристао да се манипулише референдумом о његовом избору за председника председништва државе а све у корист владајуће партије. Он то и сада чини, не ограђујући се као шеф државе од кандидатуре за вођу нове Социјалистичке партије која настаје интеграцијом ССРНС и СКС.

Опрезни су од почетка били оправдано сумњичави. Чињеница је, говорили су, – да је Милошевић правоверни комуниста, и да се ни он, ни његова партија не одричу суштине марксистичког поимања света и односа у њему. Он је задобио поверење народа на Космету и у целој Србији после оне одлучне одбране народа од Шиптарске покрајинске милиције на Косову Пољу речима: „Нико не сме више да вас бије“. Али ни тада, он није отишао ни у једну српску кућу, није посетио ни једну настрадалу породицу на Косову, није посетио ни Пећку Патријаршију, ни Девич, па чак ни Грачаницу за време видовданског јубилеја када се у њој налазило тело Светог Кнеза Лазара. А за Србе су цркве и манастири највеће светиње, поготову косовске, које су неуништиве тапије српске државе. А тамо на Косову има их више него шиптарских гробова. Биће пре тачно, веле они, да је та реченица нехотићно излетела из његових уста и од њега створила јунака који после тога није имао куда, већ да плови матицом збивања у Србији. Да је то можда заиста тако, сведоче сви његови каснији наступи и потези. Како другачије објаснити његову све чешћу јавну подршку комунистичкој партији? Како објаснити његове завршне, саветодавне говоре на партијским седницама и конгресима? Како народу објаснити да се хоће демократија и правна држава, а

поступа се супротно од тога? Зна ли господин Милошевић да је он шеф српске државе, а да није шеф српских комуниста; или по старој комунистичкој навици и логици мисли да је то једно исто?

У једном од ретких јавних наступа, недавно у Панчеву, он вели, да Србији не треба „туђа демократија“. Штавише, у том говору он запенушено, старовременски прети онима који мисле другачије, у познатом маниру Јосипа Броза, призивајућу давно прошла бољшевичка времена. Кажу људи, да нико у новије време, није више подсећао на кумровачког диктатора као тада Слободан Милошевић.

Он, више никада, на велико разочарење српског народа, није стао између тога народа и милиције. Никада више није прословио речи које су га прославиле: „Нико не сме више да вас бије“. А имао је и потребу и прилику, особито 25. маја и 13. јуна у Београду. Српски народ и историја му то никада неће заборавити и опростити. Поготову што се показало, да он не само што мисли како овај народ нема потребе да се стици Титовог времена и његове страховладе, већ му је важнији мртав диктатор него српска омладина коју милиција немилосрдно пендречи на десети посмртни рођендан комунистичког зликовца.

Једно мора бити јасно. Критика рада Слободана Милошевића није никаква антисрпска работа. Милошевић није и не може бити коначни израз српског духа. Увек се мора и може ићи и даље и више. Он, то је бар сада очевидно, даље нити хоће, нити може. Он је једноставно скамењена фигура југословенске и источноевропске политичке сцене, догмата који подсећа на преживеле бољшевичке лидере и вође. Зато његови наступи, говори, манири и свеукупни маркетинг његових политичких лакеја и присталица неодољиво подсећају на злокобна времена стаљинизма и титоизма. Шта је друго већ поменути наступ, у Панчеву, ако не то? Затим, они телеграми подршке из појединих градова поводом уједињења СКС и ССРНС и наводни изливи народне жеље да он буде председник. Не подсећа ли све то на она мрачна злокобна времена проглашења Јосипа Броза троструким херојем и доживотним „вољеним председником“. Доста је једном народу једно бронзо и грозно време, и један Броз, па макар тај народ био и српски, који се по издржљивости може мерити једино са јеврејским.

Нисмо ни за то да се Милошевић као личност анатемише, дисквалификује, и омаловажава. То је бољшевички манир и ми то не прихватимо. Али морамо бити против стварања новог култа једне личности која постаје фактор раздора и разједињења српског народа. Највећи допринос Слободана Милошевића српској ствари би био да он остане евентуално надстранички председник српске државе до слободних вишестраничких избора или, да се, што је логичније, повуче са српске политичке сцене. Његово уплитање у страничке борбе на челу преживеле компартије може увући Србију и српски народ у нове и нове несреће и поделе. То је сада више него јасно. Са њим и уз њега оживљавају црне авети бољшевичке прошлости. Његов рад у прошлој години своди се на ревитализацију комунистичког концепта друштва. Док се у привреди гомилају тешки проблеми Србија из дана у дан тоне у све веће сиромаштво, прети јој још веће незадовољство и отпуштања са посла радника као технолошког вишка, што ће довести неминовно до социјалних немира.

И поред прокламованог вишестраничја у Србији и вербалног одрицања од монопола власти, комунистима је исправно само оно што је

„лево“ и што је „социјалистичко“. Све друго је „мрак“, „издаја Србије“, „фашизам“, „национализам“, „похота за влашћу“, „борба за власт“, „бешчашће“... и томе слично.

Што се тиче „борбе за власт“ па, ваљда је свакоме потпуно јасно, да се помоћу власти једино могу и извршити промене најављене у програмима опозиционих демократских партија. Ако народ тражи слободне и демократске изборе, па Уставотворну скупштину и нови Устав, то не значи да је то „издаја Србије“, само зато што то не одговара владајућим комунистима. Пред светом се маше демократијом у Србији, а у њој није званично регистрована ни једна политичка странка. Не постоји још чак ни закон о странкама. У предлогу тог закона српски комунисти покушавају да одреде која странка може да постоји и како, а која не може никако. Још би требало само да одреде и до када ће те странке да постоје.

На све стране царује безвлашће, лаж и хаос. Средства информисања у рукама комуниста и ССРП воде бесмислену кампању и пропаганду против свега што није договорено на форумима и седницама српске комунистичке власти. У том дешавању нарочито предњаче у последње време издавачке куће Радио телевизије Београд са Душаном Митевићем и Политика са Живорадом Миновичем на челу. Поткупљени и потплаћени народним парамa неки новинари ових кућа слепо подржавају садашњу власт у Србији верујући да је она вечита а и да ће њихови положаји и садашње огромне плате остати вечито. Част, чест и поштовање оним људима који и поред страховладе и репресалија својих дирекција, одбијају да пишу и говоре лаж. Њихова имена остаће записана као стални примери часне борбе за истину. Кад се од стране народа и демократских странака протестује против лажне пропаганде и лицемерја ових кућа, што је уосталом уобичајено и нормално у читавом свету, онда на сцену ступа полиција и комунистичка пендрек-демократија. И да зло буде горе - за кривце се проглашавају они који су били жртве, тј. они који су добили батине. А било их је академика, књижевника, професора, студента, ћака, деце...

Иако прозван, и од српске, југословенске па и светске јавности Слободан Милошевић ни сада не устаете у заштиту свог претученог народа. Уосталом, он зна, да ће о свему томе своју реч рећи социјалистички форуми.

Код комуниста нема извињења. Нема опроштаја. Они у најбољем случају могу, да се евентуално вербално одрекну, и оградe, од тамо неких грешака у прошлости, како је то недавно учинио њихов партијски шеф. Могу и да промене име странци, и да по њима све буде у најбољем реду.

А пола века заостајања на свим пољима, пола века страха, терора и плача? То је за њих само прошлост.

Посебно нам је тешко и овом приликом, и по ко зна који пут помињати Косово које постаје све више уклетa реч српске судбине. Тамо се господин Милошевић политички родио и тамо ће се вероватно (на косовском питању) окончати политички бум његовог лидерства.

Догађа се сада нешто незамисливо и невероватно. Комунистичка власт каже да се једино она бори за слободу Косова и Метохије, а сви други који не мисле као они издају и продају Косово и помажу тамошњој алтернативи. Чак се и, страначки скуп у Београду којим се траже слободни избори тако квалификује.

Шта је истина о Косову?

Чињенице су – да су комунисти на челу са Брозом основали покрајински партијски комитет на Космету а следствено томе настала је САП Косово.

– Да је Комунистички национални комитет ослобођења Југославије донео „Одлуку о Привременој забрани враћања колониста на њихова пријашња мјеста становања“ (06. 03. 1945.) а која је постала практично вечита.

– Да је под њиховом (комунистичком) влашћу санкционисан учинак балиста и Италијана када је са Космета протерано 70 хиљада Срба а истовремено насељено 100 хиљада Шиптара из Албаније.

– Да је после рата на ове просторе легално и илегално досељено још пар стотина хиљада емиграната из Албаније и да су ту добили све што им је потребно за пристојан живот, а све то на рачун око 300 хиљада протераних Срба.

– Да су Шиптарски кадрови дошли скоро на сва важнија места у покрајинској власти, потпомогнути од српских изрода и комуниста, посебно после IV брионског пленума 1966. г.

– Да је Уставом из 1974. фактички на Косову створена друга албанска држава на делу српске територије а под патронатом комуниста.

– Да је Јосип Броз тако практично испунио обећање дато свом партијском колеги Енверу Хоџи „о припајању Косова и Метохије Албанији“ а о чему је овај писао у књизи „Титоисти“ 1983. г.

Што је од свега најтрагичније на Косову и Метохији завладао је страховит терор и прогон српског живља о коме су комунисти годинама ћутали. Силовања, паљења, и уништавања имовине, скрнављења и рушења цркава, манастира, споменика, гробова и других српских светиња постали су свакодневница. Чињено је све то и тајно и јавно. Онако како је то у датом моменту било погодније. Срушена је тако од власти и српских „потурица“, комунистичке провијенције православна црква у Ђаковици и уместо ње направљени су јавни клозети.

Косовски проблем се из дана у дан компликује и прети насилно отцепљење Косова. Нерад, неморал, расипништво и хаос сваке врсте узео је маха на тим просторима. Тамо се народски речено не зна „ни ко пије ни ко плаћа“. Или се можда зна. Рачуне ће у сваком случају платити Србија. За то време српски комунисти немају пречих послова него да заказују конгресе партијског уједињења и да спасавају СКЈ. Нове српске странке су комунистима већи противници од косовске алтернативе.

Слободан Милошевић свакако зна да је стање на Косову и Метохији данас драматичније него икада. У Србији, на делу њене територије, а за коју комунисти тврде да је коначно постала правна држава делују паралелне структуре: Две милиције, два судства, два школства, два здравства. . . То у свету нигде није забележено изузев у ратним условима. Међутим, Милошевић сада ретко иде на Косово и све ређе говори о Косову. А од њега се очекује да нешто коначно учини.

После свега реченог лако ћемо одговорити на питање ко је издао Србију и српски народ на Косову. Жалосно је што се сада манипулише изјавама „Божура“ или Пећке црквене општине које наводно подржавају интегрисану Социјалистичку партију. Није то ни поштено, ни часно, од стране комунистичке пропаганде која не бира средства да оствари своје циљеве. Али се зна да су „у лажи кратке ноге“.

Србија касни за догађајима не само у Европи већ и у Југославији. Ни једна нова идеја или демократска иницијатива није потекла за Милошевићеве власти у Србији. Њени политичари су принуђени да прихватају оно што започну Словенци и Хрвати. Једино тешко прихватају да се одрекну њиховог Кардеља и Броза. Па и кад скидају њихове слике и критикују њихове идеје чине то с намером да уместо једног култа установе други, да уместо старих слика поставе нове.

Српска Црква је и поред добронамерности и исказаног поверења новим властима по ко зна који пут „Преведена жедна преко воде“. Не може се говорити о добрим односима између Цркве и државе, а да ни један значајнији захтев Цркве није усвојен; док је Теолошки факултет изван Београдског Универзитета, док се ни један верски празник званично не признаје у Србији, док зврје необновљени манастири на Фрушкој гори, док управе Богословија просе да би прехраниле ученике, док је верска настава забрањена у школама, док марксизам остаје основни поглед на свет, док православни Срби изван Србије остају без икакве заштите своје матичне државе, док. . .

Комунисти данас кажу да чланови њихове Социјалистичке партије могу бити и верници, али не кажу шта ће ови имати од тога. Посебно је питање које дотиче и нас верујуће људе – како је могуће ујединити без божанике из СКС и ССРНС у који је бар декларативно био уписан читав народ, па и чланови Цркве у партију истих идејних опредељења? Кома ће припасти народна имовина ССРНС? Хоће ли петокрака и крвава црвена боја остати и даље идеолошка бољшевичка ознака борбе за социјализам? Да ли то комунисти опет по ко зна који пут поистовећују партију и народ? Хоће ли се опет кад се уграби власт, наставити по старом? Хоће ли се наставити прогон Српске Цркве? Да су сва ова страховања оправдана нека посведочи и следећи пример. Недавно се у једном месту у Србији школски хор припремао да отпева неколико духовних композиција на Васкршњем богослужењу, али је на препоруку са вишег места, у последњи час учешће хора онемогућено под изговором „да за то још није дошло време“. Због свега изнетог може се извести једини правилан закључак опет по оној народној: „човек се делима доказује“. То наравно важи и за људе на власти.

Ако српски владајући комунисти стварно мисле оно што говоре онда нека тако и раде. Нека дозволе слободну вишестраначку утакмицу и слободне изборе. Нека народ бира своје заступнике. Нека његови заступници уз учешће читавог народа донесу Устав државе као LEX SUPERIOR. Нека нас не свађају са другим народима као што то на пример раде ових дана. Свађајући нас са једноверном браћом Грцима, са којима никад кроз историју нисмо имали никакве сукобе.

Црква жели да њен народ буде срећан и слободан. Она жели избор оних људи који ће бити спремни да заступају њене и свеопште народне интересе, али који ће исто тако бити спремни да одступе са власти онда када изгубе поверење народа. Не може се давати бланко благослов онима који данас најсвечаније прослављају почетак грађанског рата 7. јула као највећи државни празник у Србији. Више српски народ нити може, нити сме за сваког свог лидера без стварних доказа тврдити: „А ми се надасмо да је он тај који ће изабавити Израилља“. Јер више нема времена.

Разговарам са „једним“ Петрови-чем који (већ) заборавља српски језик. Између осталог интересујем се о његовом пореклу и идентитету (националном). Одговара да му је отац као официр послат у Марибор, где је он одрастао и завршио школу. Показује ми документ (не сећам се више који) где пише да је „Србин“. Међутим, додаје, он се НЕ ОСЕЋА ТАКО!

Фебруара ове године путовао сам возом на релацији Марибор–Љубљана. У купеу сам срео студенткињу која се интересовала за религију. Сазнао сам да јој је отац полофицер, да је овде (у Марибору) завршила основну и средњу школу (разговарали смо она на словеначком, ја на српском), да се од пре неку годину интересује за религију, али да у породици која је атеистичка није наишла на разумевање и конкретне одговоре. Поверила се другарици (Словенки) и заједно посећују католичку цркву. Не треба, надам се, споменути колико је у њој било мржње према својим црногорским коренима и садашњем стању у својој постојбини.

Ови разговори, допуњени са текстом Милана Милинковића у *Гласу Цркве* (4/87), наводе ме на закључак да је **атеизам** пут у губљење (националног, верског итд.) идентитета. Зато понављам речи Чика Васе из Милинковићевог текста: „... а опет Србин ако изгуби веру он није, како да кажем, више Србин иако је жив. Вазда је српска вјера чувала нацију“.

На повратку из Љубљане листам купљени часопис „Аргументи“ и читам текст: „Религијска ситуација у Ријеци“. Табела 1 показује емпиријске податке. По њима је 6,5% испитаника исказало да припада православљу; међутим, ових 6,5% навело је да су им очеви и мајке по вери 10,6% припадали православљу. Гледам бројку о припадању атеизму. И ово ми сугерише да ће ових 4,1% атеиста уско-ро изјавити, као наведени Петровић, да се не осећају Србима, односно како им пише у документима.

Размишљао о последицама које је комунистичка партија оставила на српски народ. Држава (и партија) их селише преко војске, царине, нестимулисањем пољопривреде, сељењем индустрије из Србије у друге делове Југославије. Овде, пак, без школе, без културног клуба, без организације, са срушеном црквом (у Марибору од Немаца, али је комунисти нису дозволили обновити), идентитет се топи, расте осећај припадности већинском народу. Школе су осмишљене да граде словеначки идентитет, штампа и радио исто, ТВ такођер, католичка Црква се ослања на исти модел деловања!

Размишљао да ваља зауставити процес асимилације. С једним пријатељем покушавамо учинити нешто. Акција – и? **Страх, страх, само страх.** Као оправдање или као чињеница живота? Закључујемо да је у питању ово друго. Срби и Црногорци у Марибору плаше се за посао, за мир, за породицу, за... Искуства им кажу да ако се учлане или активирају у каквом покрету или удружењу који мирише на југ, остаје се без посла, милиција претреса станове, малтретира; постоје групе за притисак које прете, телефоном, писмима, деци, њима... Утисак је да нема ништа од мита о српском и црногорском јунаштву, бар не у Марибору.

Видимо да је страх одраз неслободе. Да демократија коју хвале (у Словенији, али и Европи) не дозвољава организовање Срба и Црногораца. Не законски, али праксом у предузећу, улици... то да. Све је ово једна велика фарса, јер словеначка демократија је селективна демократија; људска права, у Словенији, права су једних или других, али не свих! А одбора за заштиту људских права ко плеве. Само што они не штите оно за шта се оснивају, већ једну (не)демократску политику којој је циљ да „поједе“ све оно што се осећа другчијим од већине (словеначке).

Зоран МИЛОШЕВИЋ

Срби у Босни

Прошле недеље у Сарајеву је основана Српска демократска странка Босне и Херцеговине. За њеног председника је изабран др Радован Караџић, кога смо тим поводом замолили за разговор

– Шта чини програмске и организационо-политичке особености СДС и БиХ на чијем сте ви челу?

– Српска демократска странка основана је са циљем да се обнови српски политички живот у БиХ, да се Срби врате у политику, са својим правим представницима, и да се на политичкој сцени успоставе неопходни паритети и реципроцитети, без којих грађански мир није сигуран.

Ми већ имамо процјене угледних стручњака да је формирање СДС БиХ од огромног значаја за Југославију, па и за Европу, јер је врло важно шта ће урадити Срби у Босни и Херцеговини.

Зашто је СДС БиХ основана?

– Ја имам малу теорију о привидима које је створила досадашња једностраначка власт.

Поред привида да је револуцијом и успостављањем новог система ријешено социјално и национално питање на наш „јединствен у свијету“ начин, да је религија постала сувишна, и многих других, створен је и привид да је српски народ мали и безначајан.

На стварању овог привида нису радили само наши непријатељи, већ врло приљезно сва досадашња српска руководства у Југославији, па и српски представници у БиХ, нарочито у последње двије деценије. То је обесхрабрило све наше пријатеље да се баве нама, и охрабрило мноштво отворених и притајених непријатеља да синхронизовано крену у докрајчивање српског народа. На мртва вука и зец канце оштри.

Сад, кад се српски народ свуда, па и у БиХ, буди из деценијске омамљености, многи се чуде и љуте. Нису навикли да Срби воде рачуна о себи и својим словима. Срби се најспорије буде и тријезне из заблуда, али су њихова отржење историјски догађаји.

Врло је опасан привид да су Срби мањи и слабији него што стварно јесу, јер то рађа заблуде и код његових непријатеља, па може доћи до конфликта. Срби су дужни, и због пријатеља и због непријатеља, да буду тачно онолико велики и јаки колико стварно јесу, ни мање ни више.

Српска демократска странка БиХ основана је с циљем да уклони овај и све друге привиде које је створила досадашња власт. И, наравно, да омогући уклањања ових других штетних посљедица које је за собом оставио један наопак систем. Ништа му није полазило за руком, осим да путем присиле омета природне токове развоја појединца и народа.

О којим је штетним последицама реч? Да ли се последице односе само на српски народ?

– Верујемо да читае генерације трпе огромну штету због једностраначког, ничим ограниченог самовољног владања једне отуђене олигархије, да не оптужим цијелу странку. Наши животи су у пресудној мјери одређени самовлашћем и свевлашћем те моћне олигархије. Никоме, ниједном народу ни појединцу, осим припадницима владајуће олигархије, није било добро. Али, Срби су прошли најгоре, не само због несамјерљивих и непримјерених људских жртава током рата него и због неравноправног положаја након рата, све до данашњег дана. Срби у Босни и Херцеговини су у цјелости дијелили судбину свога јединственог српског народа. Сви су морали понешто да жртвују, нечег да се одрекну, а Срби опет највише.

Ради привидног (опет привид!) и лажног мира у кући, Срби су се одрицали саме своје суштине, имена, народне културе, традиције, морали су да окрену леђа својој порушеној Српској православној цркви. Наше пјесме су се пажљивије читале, у њим се тражили трагови српских идентитета због којих су истакнути пјесници проглашавани великосрбима и прогоњени.

То је програмски оквир једне политике која је резултирала иселавањем неколико стотина хиљада Срба из Босне и Херцеговине.

Српски крајеви, географске цјелине настанене српским живљем, издјелене су једном смишљеном општинском поделом и регионализацијом, на начин који је ослабио српско присуство овдје. Само на примјеру Озрена, компактног и добро ограниченог српског краја, који је подијељен између пет општина, види се како су српски крајеви осиромашили и опустјели због иселавања. Таквих примјера има још.

Дакле, посљедице су погубне, и оне се

простиру и на економски, и на културни, и на психолошки простор, од систематског „утјеривања зеца у срце“ истакнутим интелектуалцима, преко подозрења према српским традицијама и народној култури, до људског и економског опустошења српских крајева. Не знам која од ових посљедица више боли. Мени лично веома су видљиве и веома блиске посљедице на културно биће српског народа у Босни и Херцеговини.

У неподстицајним и неповољним условима није се могла развијати српска култура, па је узео маха феномен акултурације, који је посебно брзо напредовао тамо гдје је Српска православна црква била онемогућена у дјеловању. Требаће доста времена да Срби у крајевима гдје је Црква била онемогућена поново постану прави Срби у културном и политичком смислу.

Какав је ваш економски програм. Тачније, кога привлачи и на кога рачуна Српска демократска странка БиХ?

- Десило се нешто што смо прижељкивали, управо сањали у најсмјелијим сновима: странци прилазе добри домаћини, привредници, људи којима је стало до економских, подједнако као и до националних и других слобода. Наша замисао да понудимо програм благо лијево постављен, са нагласком на приватној својини и приватној иницијативи, испуњење социјалне правде, одмах је дала резултате. Ја лично сам пошао од становишта да је сваком Србину, земљодјелцу, умјетнику, подузетнику, научнику, својствена тежња да у области којом се бави постане добар домаћин. Пролетаријат је за Србе измишљена ствар. Сваки Србин тежи да његов рад уроди плодом, да се увећава богатство, да се домазлук добро води. Тако усмјерени људи стварају национално богатство. За њих је социјализам, какав смо ми имали погубан. Дистрибутиван, дестимулирајући, готовански, који успављује све људске способности. Код Срба има понечег од њротестантског односа према раду, и зато ми се чини да постоје много веће погодности за добре односе Србије и Њемачке него што сада постоје.

Десило се да су босанскохерцеговачки Срби наш програм препознали као свој, и сада се пред нашим очима у БиХ дешава чудо: нема мјеста у Републици које није пријавило отварање мјесне, општинске, регионалне или подрегионалне организације Српске демократске странке.

Истини за вољу, није само наш програм томе допринио.

Ту је у првом реду огроман углед Јове Рашковића, кога у БиХ цијене подједнако и Срби, и Хрвати и Муслимани, јер он наступа миротворачки.

По томе се види да у овако мијешаним срединама људи свих националности највише цијене мир, па све остало.

Али, нешто у нашем програму је привукло младе капиталисте, приватне предузетнике и успјешне људе који се масовно прикључују Српској демократској странци БиХ.

Ми смо презадовољни развојем догађаја, који нам не дају да око отворимо. Да вам не наводим остале елементе програма. Једном ријечју, то је програм једне модерне странке лијевог центра, никако претјерано социјалистичке, али са социјалним програмом. Странка има за циљ да омогући да свако живи од свога рада, и то да добро и богато живи, и да умножава сопствено и опште, национално богатство самим тим што богати себе. Социјална правда подразумијева да се сиромашнији слојеви не препуштају на милост и немилост тржишној утакмици. То не би било ни српски, ни православно, ни људски. Али, прво треба створити национално богатство. Лако га је дистрибуирати кад га други створе. У то нас је увјерила наша социјалистичка етапа.

Какав је однос СДС према комунизму и комунистима?

- Према комунизму и са комунизмом немамо никакав однос, јер та ствар не постоји, осим као хипотеза и далеки сан неколико генерација. Странка је модерна политичка организација, која нема ништа са сновима и која све своје дјеловање заснива на реалности.

Међутим, ми српском народу у БиХ морамо указати на погубну могућност да гласа за кандидате СК БиХ. Та ствар је опробана са Рачановим комунистима. Босанскохерцеговачка Скупштина не смије остати без правих српских представника. Сами сте видјели на примјеру Косова и Словеније како се у скупштинама могу доносити неодговорне и опасне одлуке.

Нема мањег народа који се одрекао више својих људи

Узимам реч у овој прилици са стидом и мучнином.

Има ли неко да нешто на ову тему не зна?

Идеја о уједињењу Србије и Црне Горе у овом тренутку је нереална па и неморална, а ево зашто. Ако су Црногорци и Срби посебне нације зашто би се оне уједињавале, ако нису зашто би се брукале и о томе ћутале.

Постојање одвојених српских држава Србије и Црне Горе оправдано је присуством Турака. Тако су настали сви наши санџаци. Требало би утврдити шта је и ко је после Турака замењивао Турке.

После једног рата Србија и Црна Гора су се ујединиле, после другог разјединиле. То разједињење је донело и расрбљење Црне Горе, а срамоту и распамећење и једној и другој.

Од доласка Словена на Балкан последњих 50 година је једини период у коме у Црној Гори није било Срба. Тако се завршила историја земље на којој је српска држава основана и у којој „није било другог народа осим српског“.

Црногорци су могли бити Срби свуда осим у Црној Гори. Тамо где су векови-ма бежали да слободно говоре морали су да ћуте и крију да су Срби. Само постојање Црногораца и црногорске државе био је доказ да нису Срби. Победа у рату дала је право једном руководству да, не питајући га, промени име једног народа.

Црна Гора је заборавила све своје непријатеље: Млетке, Турке, Швабе, Арнауте, а душмани су јој постали Срби. Србофренија је постала обавезан предмет у школи, предмет којим је утврђиван нови црногорски идентитет. Све је то чињено уз подршку све њихове сабраће а нарочито оне из Србије. Тако је поништена историја Црне Горе. „Горски вијенац“ је постао успомена на један народ. Учинила је то власт која је тако много разорила а није ништа створила. Један менталитет који је себе прогласио нацијом. Нацијом која је постала указом Коминтерне. Тај указ није био оба-

везан само за њене послушнике и поданике него више за све остале. Као и ислам и наређена нација је ретко прихвата из уверења а често из интереса. Тај интерес није био мали: никад мањем броју људи нису пале у руке веће светиње ни погубнија овлашћења.

Нема мањег народа који се одрекао више својих људи него што је то случај са Црном Гором. То су сви они који од црногорства нису направили уносно занимање. Црногорци који нису затајили да су Срби ни онда кад су само Срби одлазили у логоре. Црна Гора их је лишила завичаја, прогласила издајцима и извањцима. Два брата су постала две нације.

За српски народ Црногорци су више етичко него етничко питање. Више је Срба заклано у Јасеновцу и данас их више живи у Немачкој него што их је икад било у Црној Гори. Али нема моралног препорода српског народа без обзира где живи док год ово питање не буде справљено. Они који још увек имају веће обавезе према Коминтерни него према истини имају пречих послова од разговора о уједињењу. И црногорско питање је демократско питање. Нико не спори право онима који се не осећају Србима да буду шта год хоће, али они који се осећају као Срби морају добити своја грађанска права. Изјаснити се као Србин у Црној Гори последњих пола века је била тешка политичка квалификација, готово кривично дело. То је смео да учини само неко ко је живео о свом трошку и није морао да тражи ништа од црногорске државе. И ново политичко руководство Црне Горе изложено је хајци и кампањи због кршења Коминтерниних наређења. Ако не ратују са Србијом не морају ни да постоје. Можда би требало направити једну адаптацију „Горског вијенца“ у којој би Хамзе и Риџали грдили Црногорце да нису довољно Црногорци, да продају Црну Гору - Србији.

Можда је највеће понижење Црногораца да они доказују да су Срби. Ако Црногорци нису Срби питање је и да ли су Срби - Срби? Можда и нису, али су једно.

Заборавили смо и своја најбитнија питања камоли да знамо праве одговоре. Зато бих обрнуо редослед и још једном дао предност слободи. Црна Гора и Србија морају постати слободне, правне државе да би разговарале о било чему а камоли о уједињењу.

НАСТАВАК ПРИЛОГА КСС

Пајо Јовановић	10	Вера Станковић	10
Милојко Југовић	10	Јевремовић	10
Илија Никић	20	Раде Јоветић	20
М.Цимбаљевић	25	Спасоје Цвикић	60
Томић	20	Софија Духон	20
Коста Наградић	20	Бојка Ђукић	20
Вангел Спасовски	10	Вукадиновић	20
Стево Гајић	20	Лукић	20
Живковић Риб.	20	Марко и М.Живковић	20
Филиповић	10	Драган Контић	20
		Милан Вековић	40

ПРИЛОЗИ ЦРКВИ

ОД 1.ЈУНА 1990 - 1.СЕПТЕМБРА 1990.

Милош Вукчевић	20	Јовица Пјевач	20
Раде Оклобџија	20	Мирјана Урошевић	20
Ивана Крстић	20	Бранко Пеурача	20
Милка Пауновић	50	За + Божиновића	30
Миодраг Костадиновић	50	Витомир Петровић	10
Урошевић? Мирјана	20	Ивана Крстић	10
Милутин Милић	20	Милан Вукчевић	20
Драгомир Ђорђевић	10	Бранко Пеурача	30
Михаило Милутиновић	20	Раде Јоветић	20
Никола Марковић	20	Александра Јакшић	10
Саво Самарџић (Светос)	20	Р.Масић	10
Јован и М.Пјевач	20	Др.С.Филиповић	50
Нада Докмановић	20	Мирјана Цветановић	15
Витомир Новаковић	10	Глигорије Хешков	10
Зора Шиповац	20	Милорад Милосављевић	20
Душанка Хешков	10	Виљко Цвијетић	10
Драгољуб Гвозденовић	20	Илија Чубрило	5
Савка Грујић	20		

ПРИЛОЗИ ЗА 'СВЕТОСАВНИК'

ОД 1.6.1990 - 1.9.1990.

Душан Косановић	5	Спасенија Кикић	20
Радмило В.Живковић	10	Ружа Обрадов	10
Милан Цимбаљевић	10	Витомир Новаковић	10
Велибор Ћирић	10	Даринка Милојевић	10
Зорка Шиповац	10	Светислав Андрејић	10
Драгољуб Гвозденовић	20	Шћепан Милишић	20
Миле Бањанин	5	Јордан Вујић	20
Милутин Милић	10	Радојица Ћираковић	20
Драгомир Ђорђевић	5	Бранко Пеурача	5

Književni istraživač Živorad Stojković, zajedno sa istoričarem Radovanom Samardžićem, priređivač je *Sabranih dela Slobodana Jovanovića*, čijih su se prvih šest knjiga upravo pojavile u izdanju BIGZ-a. Strasni otkrivalac i priređivač

Srpska štampa je opsednuta svojom propagandom. Doista ozbiljna štampa objavljuje informacije bez obzira da li nam se one dopadale ili ne. Bez novina koje će biti otvorene najumnijim snagama, možemo raspisivati slobodne izbore kad hoćemo, ipak nema demokratije. Jer, komunisti će otići s vlasti, i zašto da odu obrukani? Izvinite, ali u Hrvatskoj i Sloveniji su komunisti zaslužni za demokratiju — bez obzira što je ona sada postala ovakva kakva je postala. I oni će otići kao časni ljudi obavljenog posla. A ovdlašnji će otići kao omrznuti ljudi, kao prevaranti. Jer, govori o „ujedinjenoj“ partiji — to je prevara. I najgore u svemu je što je tome nasela ugledna srpska inteligencija, na čelu sa Akademijom nauka. To je strašno. Crvenim od toga da su predsednik Akademije nauka, potpredsednik i tri redovna akademika — članovi Glavnog odbora jedne neozbiljne partije, jedne partije koja znači podvalu svome narodu. Od vremena kralja Milana, koji je osnovao Akademiju nauka, nema režimske uprave u Akademiji nego što je to sada. Ali, ništa se, na žalost, ne može bolje reći ni o ponekim od najuticajnijih dostojnika srpske pravoslavne crkve, koju zvanično predstavljaju. Poznato je iz turskih vremena da je bilo patrijarhâ beratlja koji su svoje autoritete u narodu i sveštenstvu utvrđivali pomoću kupljenih berata od sultana. A pomenuli smo da je komunizam još uvek na vlasti samo u pravoslavnim zemljama Istočne Evrope. Dobrim delom to je i zbog načina na koji je vođena crkva. Njeni poglavari, posle velikog mitropolita Josifa i patrijarha Gavriila Dožića — ne treba zaboraviti ni episkopa Nikolaja Žičkog ili Vasilija Banjalučkog — mnogi su se trudili da stalno dokazuju lojalnost vlastima i verskim komisijama. To bezmalo hvalisanje dobrim odnosima Crkve i Države bilo je uvek uvredljivo. A pravo stanje nikad nije bilo dobro po crkvu i njeno pravo sveštenstvo. Uvek je bilo represija, čak i takvih koje su sinodi i arhijerejski sabori krili od svoga naroda. Srpska pravoslavna crkva je u ratu, između tolikih razaranja i sknavljenje svetinja, podnela i žrtve u ljudskim životima. Precizni podaci govore da je za vreme rata poginulo 544 sveštenih lica: od vladika i monaha do iskušenika. Od Nemaca je stradalo 89, od ustaša 171, a u rubrici NOB stoji broj 219! Ni u jednoj od spomenica o stradanjima srpske pravoslavne crkve nema tog podatka, a on se nalazi u zvaničnom izveštaju za prvo posleratno zasедanje arhijerejskog sabora iz 1947, kada se patrijarh Dožić vratio u zemlju. Za to prikrivanje neko će morati da odgovara, kao i za mnoga druga, a činjenice se ne tiču samo crkvene istorije ovog naroda. Pokazaće se, naravno, da je bilo i potresnih izveštaja nekih vladika ili

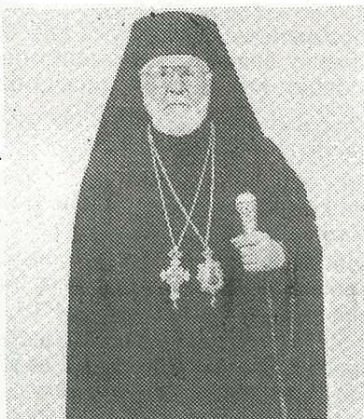
srpske duhovne baštine i zadužbine, jedan je od retkih kritičkih duhova koji je već od prvih posleratnih dana umeo da nazre sudbinu Jugoslavije i šta nas čeka pod domaćim komunističkim režimom.

igumana o stanju u eparhijama i u narodu, ali će se pokazati da je više bilo bojažljivih moljanja nego protesta vlastima i odlučnijih zahteva da se poštuju dostojanstva i prava crkve. Najporaznije će, bojim se, ispasti da je odvajanje crkve od države značilo, u stvari, mešanje države u poslove, pa i kanone crkve, a ne njeno pravo, i pre svega dužnost, da to mešanje ne dozvoli. Od pritiska da se prizna autonomija Makedonske pravoslavne crkve — koja se izrodila u autokefalnost, priznatu samo od Vatikana — do iznudenog akta ekskomunikacije američkog episkopata i podsticanja raskola, prvog u istoriji Srpske pravoslavne crkve. Taj veleizdajnički čin u ovoj Crkvi ja ovde samo pominjem, a on zaslućuje najveću pažnju. Vreme je da se već jednom počne otvoreno govoriti o odgovornostima onih koji su vodili, ili još vode, Srpsku pravoslavnu crkvu, u čijoj je vrhovnoj organizaciji zadržan pravi feudalni sistem. Uz veoma časne izuzetke, ali, na žalost, ne naročito brojne među arhijerejima — episkopi se ponašaju kao neprikosnoveni feudali, eparhije smatraju kao isključiva područja svoje crkvene vlasti. Neshvatljiva je činjenica da zbog njihovih gotovo velikaških ambicija i interesa neki krše i osnovna kanonska prava o upravljanju eparhijama. Trenutno ima pet upraćenih vladikaških stolica, a pojedini episkopi sede na dve ili tri, samo da bi zadržali premoć u Sinodu ili Saboru. Crkva se, već decenijama, bori za časove veronauke u školama, i to je njena više nego legitimna dužnost. Ali, zanimljivo je da se crkva ni jednom nije ozbiljnije osvrtna, niti javno interesovala kako se omladina vaspitava, a nju je decenijama trovala ideologizovana nastava, koju srpska prosveta nastoji da prućue i u nove programe. A sve to nanosi veću štetu narodnoj prosveti od zabranjenih časova veronauke. A i sam raskol, da se vratimo njemu, duhovno je osakatio preko milion ljudi van zemlje. Svetosavska crkva, ni u ovom povoljnijem vremenu za njenu vlast, nijedan ozbiljniji korak nije učinila da dođe do svetosavskih izmirenja zavađenog sveštenstva i naroda u dijaspori. I kosovska godina propuštena je da se prevaziđu nespornosti zavađenih strana. Jer, taj raskol nije nastao na teološkim razmiricama, već iz režimskih potreba da se crkva odvoji od emigracije. U Peći je letos održan sabor povodom tristagodišnjice seobe Srba, a ni tu priliku arhijereji nisu iskoristili za bezuslovno sajedinenje Crkve. Ujedinjuju se dve nepostojeće partije, a ne može da se ujedini srpski narod pod okriljem svoje Crkve.

U svakom slučaju, porazna je činjenica da se ovako mora govoriti o vladajućem stanju u dvema najvišim institucijama nacionalne istorije i kulture — Srpskoj pravoslavnoj crkvi i Srpskoj akademiji nauka.

МИТРОПОЛИТ
ИРИНЕЈ:
НИН — 3. август 1990.

Терор у слободном свету

Манастир Нова Грачаница, седиште митрополита Слободне српске православне цркве, грађен је недалеко од Либертивила, у Грејслејку. И види се да га је градио српски инат, као и многе раскошне храмове које су подигли расколници, љути на Српску православну цркву, на Патријаршију у Београду и „црвеног патријарха“, како зову Његову светост Патријарха Германа.

Његова високопреосвећеност, митрополит Иринеј (кога су хиротонисали својевремено, и о томе издали синђелију, господа ГенADIJE и Григорије, архиепископи Украјинске православне цркве, и господин Дионисије, епископ српски) показује се као веома разговоран сабеседник, лишен сумњичавости.

Овако је текао наш дијалог:

Хоће ли се и за нас Србе завршити једаред Други светски рат?

– Сваки рат мора да се заврши. Нема разлога да се и овај не заврши међу Србима, једноверном браћом. Нама је сукоб наметнут са стране, а ми смо га на несрећу примили и због тога што су биле ненормалне прилике у земљи и у свету. Оне су диктирале наш став.

Зашто сте ви губили спорове пред америчким судовима, ако је правда била на вашој страни?

– Ми смо губили из формалноправних разлога зато што у цркви хијерархија има право да нареди, а наше је да слушамо. Они су нам наредили да ћутимо и да будемо послушни, а ми нисмо послушали, то је факат. Али, ко није послушао? Само они који су били куражни да буду рашчињени, да буду избачени из Цркве, као што смо ми били. Сматрали смо да не смејемо стати на пола пута ако смо пошли у рат.

Зашто мислите да су били „послушни“ они архијереји који су овде, у Америци, остали верни Патријаршији у Београду? Можда је за ту послушност била потребна већа кураж?

– Двадесет и шест година у њиховој штампи није се појавио ниједан чланак против комунизма. Ниједан! Ишли су сваке године на саборе у Београд. Кад смо питали једног владику из Калифорније како је могао после оних изјава и прича у новинама о томе шта су комунисти радили да иде у Београд, кад смо га питали како му је било тамо, рекао је: –

Дивота Божја! Црвени тепих прострли, првокласан пријем. – Затим, ово хоћу да вам кажем: није могуће да владика Павле Призренски на саборима није казао шта раде Арнатути на Косову. Знало се све о прогонима Срба, а ћутало се, ћутао је Сабор, ћутала је Патријаршија.

Вратимо се почетку нашег разговора. Какви су, после свега, изгледи за помирење?

– Они морају признати да су радили наопако, морају признати да ми нисмо били цивили него владике и свештеници. А то је тешко. Они то никад неће учинити.

Слушајте, ово је најважније: никоме од нас није стало да неко пред нама клечи, или да се исповеда. Србин не клечи ни пред ким и ни на крају памети нама није да то тражимо, али оно што морају признати јесте да су нас до сада малтретирали као најобичнију багру, да је патријарх у првом налету написао свима православним црквама у свету да је то унутрашња ствар Српске цркве, а да смо ми мангупи који су се одметнули, и да са нама не треба саслуживати, нити нам дозволити да се причешћујемо, да ми немамо право да се сахрањујемо у освешеним гробљима Српске православне цркве. А сви свештеници наши рашчињени су зато што су пришли расколу.

И вас су рашчинили?

– Како да не! Одмах са Дионисијем. Да вам покажем колико хиљада ја имам деце, младића и девојака старих до 26 година, неки су се оженили и имају своју децу, а они сматрају да нис/ ни крштени ни венчани, ништа!

Шта би, по вашем убеђењу, требало да ураде они да би измирење било комплетно и безболно?

– Ја сам то говорио годинама, али не слушају. Једини начин да то ураде јесте да признају ову нашу цркву, овакву каква је сада. И да обуставе сва суђења, да прекину пропаганду против нас и приче да нисмо ни Срби ни православци. Морају на неки начин да нас признају, а то би најлакше учинили ако дођу да служе са нама.

ПОМЕН У ДИВЕРТИВИЛУ: ПОКОЛНИ ВЛАДИКА ДИОНИСИЈЕ. И ВЛАДИКА ИРИНЕЈ, СА ГРУПОМ НАЦИОНАЛНИХ ЛИДЕРА ПРЕД СПОМЕНИКОМ ДРАЖИ МИХАИЛОВИЋУ

Голгота и Васкрс храма

22. априла о.г. био сам с једном екскурзијом у манастирима Жичи и Студеници, те слободно кажем да сам видео понос и храну православља. У Жичи нам је један од духовника говорио о манастиру, а између осталог нам је рекао да рат никоме није никада донио добро, ни по-

бијећеном ни побједнику. Да је то стварна истина, поред Жиче и Студенице то могу да потврде и стања цркава у мојој Лици.

Прије рата архијерејско намјесништво лично имало је 75 цркава. У току рата

Нијемци, Талијани и усташе опљачкали су, попалили и оштетили 60 храмова. За вријеме мира и слободе, после побједи над окупатором, а по задатку партије и „народне власти“, одборници доносе одлуке о коначном уништењу још око 27, већ оскрнављених, цркава. Таква судбина задесила је и Храм Сошествија Св. Духа у моме родном селу Плочи.

Храм је подигнут 1719. год. Кажу да је доминирао околином својом њепотом. После ратне голготе на њега се 1949. год. сручи још једно зло, барут и корда, из руку оних који су у њему крштени и који су се у њему вјенчавали. Храм Св. Духа савијен је са земљом. Његовим каменом су поправљани путеви, а такође је озидаана једна штала коју је касније запалио гром.

Данас, након 40 година, кад више нема одборника да кажу то је по задатку..., ријешили су мјештани мога села да поново подигну Храм Сошествија Св. Духа својим радом и помоћи, као и добровољним прилозима.

НОВАК КИЛИБАРДА О ТИТУ И ТУЋМАНУ

И Тито и Туђман велики су хрватски државници. Тито је негативна личност за историју мога народа, али сасвим заслужан за историју хрватског народа. Што се Црне Горе тиче, револуција и Јосип Броз су криви за тежак братоубилачки рат. А што се послеријетног периода тиче, у Црној Гори није било никаква богатства које је требало национализовати...

Ја се чудим како Хрвати Титу не дигну споменик. Он је од независне хрватске државе коју су признавале велике силе као што су Њемачка, Јапан, Италија успио да та држава после рата не плати репарације, да се претвори у антихитлеровску државу, затим да град Загреб добије орден града хероја. Још у Србији господин Тито мирно почива окружен цвијећем, и чини се ходочашће његовом гробу. Нијесам за вандализам на гробовима, међутим сматрам да њега би требало сахранити у његово родно мјесто или неко војничко гробље и ја се опет чудим господи Хрватима што му не приреде церемонијалну сахрану јер је највећи хрватски државник после краља Томислава.

аутономија у Србу

ПРОТИВ НЕГИРАЊА СРБА У ХРВАТскоЈ: ЈОВАН РАШКОВИЋ ГОВОРИ У СРБУ

Под Аустроугарском империјом, Срби Лике, Далмације и Срема су имали своју аутономију, као граничари у такозваној Војној крајини, и имали веће повластице од Хрвата и Словенаца. Имали су српске школе на српском језику, српске новине и наравно Цркву.

После I Светског рата дошло је до уједињења Срба Хрвата и Словенаца. Српски народ тих крајева дошао је до уверења да су они постали део Србије, за коју су и они гинули као добровољци на Солунском фронту а и пре тога. Међутим, показало се ускоро да је сва та борба и нада били узалуд. Већ пред овај рат, да би решили "хрватско питање" београдска влада даје хрватској бановини на поклон западне српске области, да би их Павелић крвљу обојио са милион жртава у намери да затре српски траг.

Доласком комуниста, Срби су стављени ван закона и у самој Србији, а камо ли ван њених граница. Како је Броз цркао и комунизам присиђен на попуштање, и Срби у западним крајевима почињу да усправније иду тражећи макар онолико колико су имали пре, кад су били окупирани. Нека им је Бог у помоћи!

ВИДОВДАНСКО ПРИЧЕШЋЕ У ЦРКВИ САМОДРЕЖИ

ЧУЈТЕ МЕ, АРНАУТИ

ВУК ДРАШКОВИЋ НА КОСОВУ

Пред црквом, председника СПО дочекују хиљаде. По регистарским таблицама аутобуса и аутомобила, види се да су допутовали из Београда, Новог Сада, Зајечара, Нишине, Подгорице, Книна, Пакраца, Тетова, Скопља, Мостара, Шипова, Бањалуке, Зрењанина, Чачка, Ужица...

Народ скандира: »Вуче, Вуче...« Он се с муком пробија ка цркви: људи га грле, рукују се с њим, замећу разговор у пролазу...

Крсти се, љуби вратнице Самодрезе, крсти се и љуби икону Богородице са малим Христом у наручју... Црква је пуна света... Председник СПО приступа руци свештеника, прима причешће и, целивавши крст, изговара:

»Заклињем се богом свемогућим, Светим Савом, својом вером православном, крвљу косовских витезова, својим прецима, историјом, традицијом и чашћу српскога народа да сам, трена свакога, приправан дати живот за нашу свету Косовскометохијску земљу!«

Примивши причешће, на исти начин се заклању и остали прваци СПО, присутни народ.

»Заклињем се у овом светом олтару да ћу у сваком тренутку дати свој живот за част својих предака и крв косовских јунака, за њихове кости расејане на овој косовској земљи, највећој гробници српскога рода« — каже Коста Булатовић.

»Заклињем се Богом свештишћем да ћу, у име цара Лазара, Милоша Обилића, свих косовских јунака и свих наших предака, положити свој живот за ову свету земљу!« — казује Илија Живковић...

Председник СПО излази у порту Самодрезе и обраћа се народу. На жалост, озвучења нема. Као и обично, Драшковић говори »из главе«, чак и без икаквог подсетника у рукама.

»Стижемо, браћо и сестре, из Крушевца, из Лазарице, одакле је и наш честити кнез дошао у Самодрезу. У овој цркви причестила се наша војска и, право одавде, отишла на Косово, у бој, да се пресели у вечно, небеску Србију. Од тада, бранећи Христа, ми не престајемо да стањавимо, и на земљи и на небу. Уочи боја и самртног причешћа које примише овде, у Самодрези, издајници наши оптужили су Обилића да је издајник. И данас, шест векова после Бранковићеве оптужбе, баца се анатема о

издаји. Они, који већ пола века унесрећују Србију и који су од Косова и Метохије створили албанску државу, као издајнике Српства и косова жигосу нас, који хоћемо да ослободимо Косово и Метохију, који хоћемо да вратимо част и снагу српском народу, који хоћемо српску државу у њеним етничким и историјским границама. Нас проглашавају Бранковићима, а себе Обилићима. Због чега? Само због тога што не пристајемо да нам натурају свој Устав и што тражимо да се одмах суспендује и распусти Скупштина Косова и распишу вишестраначки избори за Уставотворну скупштину јединствене и недељиве Србије. Ето, зашто смо издајници. Те самозване Обилиће ја сам позвао да дођу данас овде, да се причесте и закуну, па да видимо ко је вјера, а ко је невјера. Нешто их не видим. Нека се јаве, ако су овде...«

»Вуче, војводо!« — почео је окупљени народ да скандира.

»Српске војводе су« — одговорио је председник СПО — »само они јунаци који су војводство заслужили на бојном пољу, просипајући крв за Отаџбину. Био бих срећан да сам један од њих, али ми се та историјска прилика није указала. Укаже ли ми се, настојаћу да не изневерим српске војводе. Дотле, не називајте војводом ни мене нити иког ко боја није видео. Тиме унижавајте српске војводе...«

»Тако је!« — узвраћа народ, скандирајући његово име.

»Чујем« — наставио је Драшковић. — »да је Радио-Приштина јавила како стигне Вук са четницима и како Шиптари морају да склопе у шуму жене и децу, да их не покољемо... Чујте ме, Арнаути. Ова косовско-метохијска земља је дивна, плодна, благослојена. Она је сва натопљена српском крвљу. За све људе добре воље, за часне људе ма које вере или нације да су, на овој земљи има довољно места. Увек га је било и увек ће га бити. Оном ко признаје Србију за своју Отаџбину а Косово и Метохију за вечни посед српскога народа, нико такнути неће ни у име, ни у образ, ни у имање, ни у част, ни у обичаје... Али сви они који би да од Косова и Метохије направе неспрску земљу и припоје је некој другој држави мораће да пакују кофере и селе у ту државу...«

СВИ НА КОЛЕНА!

»Био бих срећан« — наставио је председник СПО — »када би Арнаути послушали шта им је у аманет оставио Есад паша, који је по сопственој жељи сахрањен међу Србима, уместо што следе директиве Јосипа Броза, Енвер Хоџе и србождерних штабова из Загребa и Сарајева. Ти их вајни пријатељи упућују на зло, а ко зло чини тако ће и проћи. Србију нису могли сломити ни они који су носили доста веће гаће, па неће ни они који данас урлају да је Косово својина Албанија, а ни они који прете хрватском пушком о хрватском рамену...«

»Молим се, ево, Богу да усели разум у Арнауते!« — прекрстио се Драшковић. »Разум који станује у Србима. Ми немамо Ћелекула, ми немамо Јасеновца, ми никада нисмо рушили туђе светиње, силовали монахиње, раскопавали туђе гробове...«

»Изделили смо се на многе политичке странке. Пола века смо жудили за тим да укинемо титоистичко једноумље. Задатак тих странака није да се мрзимо међусобно, већ да се такмичимо у програмима за до-

бро нашег народа и Отаџбине. Куцне ли, међутим, час да Србија зовне у помоћ, буде ли затребало да гинемо овде, на Косову, или у Призрену, или у Шипову, или у Книну, или било где на земљи српској, морамо истога трену заборавити своје странке и сви стати под једну, само једну, светосавску нашу заставу!«

Свет се усталасао, а из хиљада грла кренула је песма: »Ој Србијо, мати, немој туговати...« Неочекивано за све, Вук Драшковић је тада рекао:

»Све вас молим да клекнемо и да целивамо ову свету земљу која је увек била српска, која је данас српска и која ће бити српска док на свету има иједног Србина!«

Скочио је са бетонског зида, са кога је говорио, и први пао на колена... Призор је био потресан. Хиљаде људи целивало је земљу испред Самодреже, многи су плакали. Није клекло само неколико десетина присутних. Били су то Арнаути и повереници владајуће странке у Србији, задужи да се измешају са народом и газдама поднесу извештај. Ко је вјера а ко не вјера, видело се као на длану!

КРАТКЕ ВЕСТИ

НОВИ ВЛАДИКА: У Недељу 22. јула 1990. хиротонисан је у Грачаници нови Слободни српски епископ ДАМАСКИН (Давидовић) за викарног епископа.

Рођен је пре 45 година, завршио Богословију, замонашио се 1967 године и онда завршио Духовну академију. Био је дуже времена професор у призренској Богословији, а његовом заслугом и храброшћу спасен конач Пећке патријаршије 1981. кад су Шиптари подметнули пожар. У задње време је служио у Западној Европи, и тако Божијим промислом постао Владика.

Иначе, његов отац Раде је служио у Ст. Албансу пре годину и по дана.

НОВИ СВЕШТЕНИК У СТ. АЛБАНСУ Крајем јула 1990. за новог пароха у Ст. Албанс стигао је о. Звонимир Јовић. Рођен је код Пожареваца, а службовао 12 година близу Враћа. Надамо се да ће дуже овде боравити.

ПРЕДАТИ ПЛАНОВИ ЗА ЛАЗАРИЦУ Крајем августа однели смо скице Лазарице код архитекте, да би направио и

прилагодио планове за ове услове. Пошто је то дужа процедура, очекујемо да буду завршени и одобрени од општине у Гринзбари почетком следеће године. Размишљајте, драги парохијани на који начин ћете у изградњи помоћи.

ПОЧЕО ПАРКИНГ ДА СЕ РАДИ У петак 7. септембра '90 погођено је да се направи паркинг код Светосавског дома у Гринзбари за 152 аута. Коштаће \$150 000 као што смо и раније наговорили. Имање још није продано, јер сад тешко иде продаја, па апелујемо и молимо да приложите колико можете.

ДУГ МАНАСТИРСКИ износи око 300 000 долара. Велике се камате плаћају. Зато молимо све да приложе за ову нашу свету кућу колико могу. Код наше цркве у Калтону прилоге скупљају сваке недеље Александар Лукић и Драгољуб Гвозденовић.

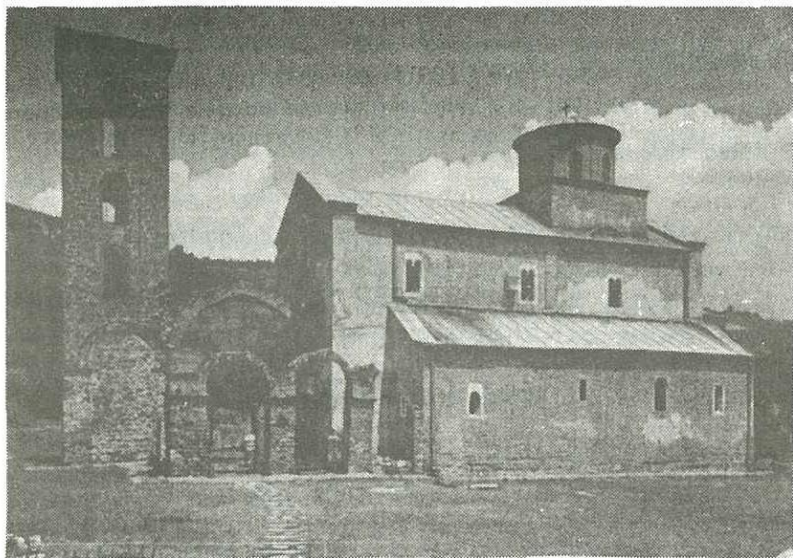
НОВА ОСТАВА Прилогом претседника ЦШО г. Кулинчевића и радом брата Чеда Оклобџије направљена је нова шупа за оставу алата и косаћих машина.

Треба се захвалити Александру Нади, Богдану Богдановићу, Александру Лукићу, Животи Нешићу, Драгану Кондићу и другим што раде око сале и поправљају где што затреба.

ФГ "АВАЛА" У СИДНЕЈУ Да би вратили зајам, Авала је била гост Српског центра у Бонеригу средином августа, где су учествовали на фестивалу фолклора. И овај пут су се вратили са богатим утисцима.

Наша дична група је наступила и у Кизбари 15. септембра да би на тај начин допринела помоћи Српској демократској странци. Само напред Србадијо!

ПРВИ ПОМЕН ЂЕНЕРАЛУ ДРАЖИ Први пут после рата 17 јула 1990. одржан је парастос вожду III Српског устаника Ђенералу Дражи Михаиловићу. У Ваљеву, дичном српском крају служило је Парастос више свештеника а у београдској Саборној цркви, једва се нашао један пензионисани свештеник, јер Патријаршија није хтела да се замери своме Слободану. И да се зна, у Мелбурну, Београдска страна, није давала Помен.

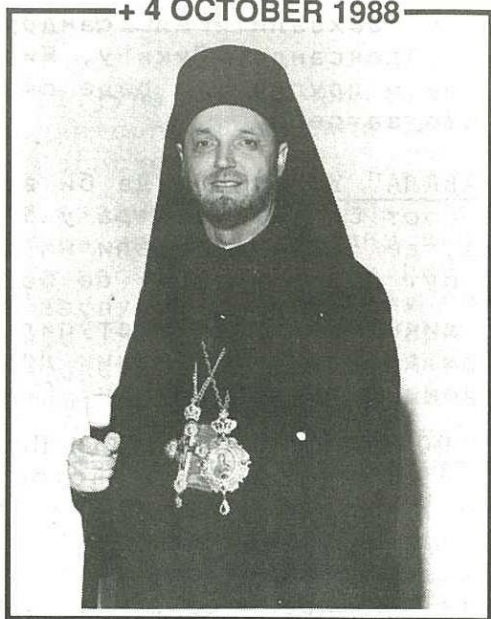
Манастир Сопотани - 1265.

Анђео на Христовом гробу –
манастир Милешева

БЛАЖЕНОУПОКОЈЕНИ ЕПИСКОП П Е Т А Р

+ 4 OCTOBER 1988

ДВОГОДИШЊИ ПОМЕН БИЋЕ У
МАНАСТИРУ 30. СЕПТЕМБРА,
А У НАШЕМ ХРАМУ 7.10.90.

TAXATION

VEKOVICH & ASSOC.

588 PLENTY RD. PRESTON, 3072

OUR NEW PHONE IS: 478 1915

NEAR THE CNR. OF PLENTY RD. & WOOD ST.
TRAM STOP FROM CITY 52

Испуњавамо све врсте формулара
за пријаву пореза - на доходак,
business, p/ship и слично.

Пружамо вам бесплатну саветода-
вну службу.

KOSOVO Radio & T.V. Service

**75 Scotchmer Street
North Fitzroy**

Phone: 481 3269

Manager: P. SOJEVIC

★ *Color T.V.*

★ *Hi-Fi*

★ *Antenna Inst.*

★ *Reconditioned
T.V.s*

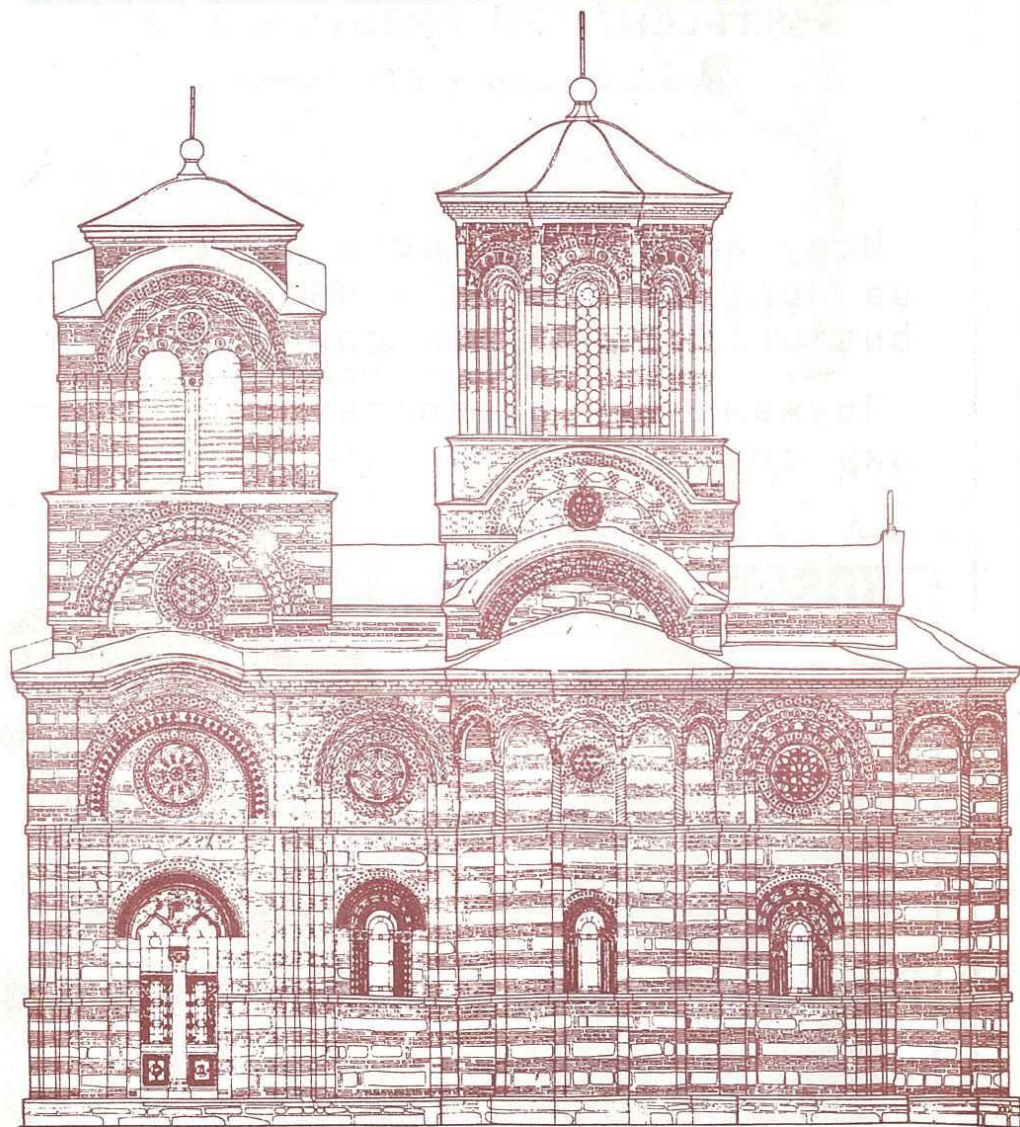
T.V.s BOUGHT (any condition) & SOLD

ВРШИМО ПОПРАВКЕ ТЕЛЕВИЗОРА У
БОЈИ И ЦРНО-БЕЛИХ, ГРАМОФОНА,
ИНСТАЛИРАМО АНТЕНЕ, КУПУЈЕМО
И ПРЕПРОДАЈЕМО ТЕЛЕВИЗОРЕ.

ВЛАСНИК ПЕТАР СОЈЕВИЋ

SVETOSAVNIK

SAINT SAVA PARISH PUBLICATION

ЛАЗАРИЦА - ПОГЛЕД СА СТРАНЕ